

Sid 2 **LEDAREN:** Tammerforsbusarna är också finländare. Att klassa in medborgare är problemet – inte lösningen.

TORSDAG 12 DECEMBER. NR 50/2013

Utmaning:
det årliga
julfotot

Sidan 6

Redaktionens
trevligaste
julklappstips

Sidan 12

Gossar
sjunger sig
genom julen

Sidan 20

Glädjen att ge

Sidan 10

► **DENNA VECKA:** BILAGA TILL HELSINGFORS.

Kyrkan ska tala ett språk som människor förstår

Christer Romberg har lärt sig att uppskatta lutherska kyrkans uttryck i musiken. Men alla borde få möjlighet att sjunga sånger i en stil som känns bekant för dem.

Sidan 2

Gnostikerna var ett hot mot den tidiga kyrkan

Sidan 8

Sideby hoppas på nytt kyrktak

Sidan 4

Samfälligheter ersätter prosterierna

Sidan 5

LEDARE MAY WIKSTRÖM

Vårt land – och busarnas

KP GATUKRAVALLERNA i Tammerfors gav självständighetsdagsfirandet en annan och mer önskad krydda än finländarna är vana vid. Pepparsprejen satt illa den lediga fredag många bänkat sig framför teven för att följa med det nya upplägget.

Dagen efter, när redovisningen kom, var reaktionen både skräddad och bestört. Att det hade varit så många inblandade, så våldsamt och så hätskt var en obehaglig överraskning.

DEN PRIMÄRA reaktionen är ett avståndstagande, helt riktigt. Så här bygger man inte ett land, en fungerande gemenskap.

Men händelseförloppet ger mycket att tänka på. På polisens presskonferens fick upprorsmakarna etiketten banditer. Ett intressant drag. Var det inte främst av allt en social markör som kablades ut: att bråkmakarna var busar. "Bara" busar? Busar – till skillnad från de hederliga medborgarna? Busar – och därför ett undantag som man inte behöver bry sig om.

Vad ska man göra. Bura in vandalerna?

DET ÄR INGEN lösning. I ärlig självanalys måste väl det som hände i Tammerfors ses som ett utslag för något som inte är bra i den gemensamma kroppen. Helsingin Sanomats redaktör Janne Toivonen rapporterar på plats om hur tammerforsare på kvällspromenad – bortsett från våldsmetoderna – kunde förstå aktivisterna bakom de gungande staketerna. "Inkomstklyftorna växer och välfärdsstaten vittrar bort, sade förbipasserarna, med småbarn i famnen", skriver Toivonen.

Det har protesterats på självständighetsdagen förut, särskilt på 1990 och 2000-talet. Men det var innan de sociala medierna kom. Nu är det så mycket lättare att militarisera missnöjet. Demokratiforskaren Veikko Eranti från Helsingfors universitet varnar för att Tammerforsbråket kan initiera en ny protestvåg. Enligt honom har protesterna, trots att aktivisterna var en spretig skara, starka inslag av klasskamp. Folk har hört nog om sparpaket och struktur-omvandlingar. Effekterna av dem börjar dessutom synas och kännas i mångas vardag.

Det här går inte att bura in – och bort. Ju mer illamående som segregeras i kroppen, desto starkare växer det sig i sin segregering. Desto sämre mår de som mår dåligt, desto längre kommer dessa från "de övriga".

Hur gärna man än ville se banditetiketten som en enkel lösning är det en farlig väg. I ett samhälle där så många som möjligt mår så bra som möjligt finns möjligheten att odla demokrati, icke-våld och jämlika förhållanden.

DÄRFÖR är partykrascherna i Tammerfors inte ett utanförfenomen. De är inte utanför. De är innanför, och de ger utslag för ett Suomi som ställvis mår ganska dåligt. Som "innanför" ska de behandlas. Som "innanför" måste det onda botas.

En splittring i ett vi och de-samhälle har vi inte råd med.

Det här är den viktigaste och smärtsammaste tankeställaren från Tammerfors.

"En splittring i ett vi och de-samhälle har vi inte råd med."

PROFILEN: CHRISTER ROMBERG

"Vi är alla på väg, vi blir aldrig färdiga."

Ville utmana sig själv

Musiken är det enda gudsbevis Christer Romberg behöver. Han har lärt sig att uppskatta den lutherska kyrkans uttryck i musiken, men längtar efter mera lovsång. – Kyrkan borde alltid tala ett språk som människorna kan känna igen sig i, också i musiken.

TEXT OCH FOTO: CHRISTA MICKELSSON

Den här julen kommer **Christer Romberg** antagligen att sjunga färre julsånger än vad han gjort under de senaste åren. Dagarna kring julafton hänger han med stor sannolikhet vid en pool på en liten thailändsk ort i stället för att ordna julkonserter med sina syskon i sånggruppen Romberg runt om i Svenskfinland.

– Vi gör det kanske nästa år igen, vi får se. Vi talar också om att göra något annat än julmusik, men å andra sidan passar julsånger oss bra. Det är kring julen vi har tid att träffas och göra saker tillsammans. Och så är ju budskapet viktigt för oss. På julen är det okej att sjunga om Jesus utan att någon tycker att det är konstigt, säger Christer Romberg.

Hans tro på Gud är en självklarhet, något han inte kan tänka sig att leva utan.

– Det är en naturlig del av mig. Jag kan inte tänka mig hur det skulle vara att inte tro.

Han är döpt och konfirmerad i lutherska kyrkan, men som tonåring blev han aktiv i pingstkyrkan Betel i Karis, mycket på grund av sina syskon och vänner.

– Jag fick väldigt goda vänner där. Det blir en helt annan dynamik i en så liten församling. Vi blev väldigt tajta.

Det var när han och några kompisar från församlingen bildade ett band

och behövde låtar att spela som han för första gången började skriva musik.

– Man kan säga att jag började skapa musik lite av en nödvändighet. Men jag märkte att det var roligt att sitta hemma och knäpa ihop musik och sedan märka hur det lät när killarna spelade den.

En omväg

Sång och musik är Christer Rombergs passion. Han lärde sig spela gitarr i tonåren och efter gymnasiet gick han också ett år på musiklinjen vid Lärkkulla i Karis. Längre funderade han på att satsa heltid och bli musiker.

– Men jag var rädd att förlora gnistan för musiken. Och sen blev det ju så att jag hittade en yrkesväg där jag väldigt aktivt får använda den gåva jag har i musiken utan att göra det på heltid.

2007 flyttade han till Åbo för att studera historia.

– Jag var intresserad av det och hade tänkt bli lärare i historia. Men redan första dagen informerade tutorerna oss studerande om att det fanns väldigt dåligt med jobb som hissalärare. Så jag började genast tänka om.

Under året bekantade han sig med Åbo svenska församling och var bland annat resursperson på ett ungdomsläger.

– Senare tog församlingspastorn **Mia Bäck** med mig på mitt första konfirmandläger som ungdomsledare. Där

blev det klart för mig att jag har det som behövs för att vara ungdomsarbetsledare i en församling.

Att den utbildning som ger behörighet för det jobbet precis hade flyttat från Karis till Åbo gjorde beslutet enklare.

– Jag började studera vid yrkeshögskolan Novia. Snart har jag jobbat som ungdomsarbetsledare i Åbo i två år.

Tro i kris

De första åren i Åbo är för Christer Romberg förknippade med en troskris.

– Jag började ifrågasätta allt som hade med min tro att göra, vad det är att vara kristen. Frikyrkokulturen är ju en väldigt annorlunda kultur. Nu fick jag en mera nyanserad bild av hur man kan vara då man är kristen. Det finns mer än

KYRKPRESSEN KONTAKTA REDAKTIONEN

Ansvarig chefredaktör
May Wikström
tfn (09) 612 615 33/
040 153 0313
may.wikstrom@
kyrkpressen.fi

Redaktion i Österbotten
Norrmalmstgatan 21 A
68600 Jakobstad
gsm 040 831 3599

Redaktion i Helsingfors
Sandvikskajen 13
00180 Helsingfors
Tfn (09) 612 615 49
040 831 6545
Fax (09) 278 4138

Redaktörer:
e-post:
fornamn.efternamn@
kyrkpressen.fi

Tomas von Martens
tfn 040 831 6836

E-post: redaktionen@

Christa Mickelsson
tfn 040 831 6788

Johan Sandberg
(Österbotten)
tfn 040 831 3599

Sofia Torvalds
tfn 040 831 6748

Webbredaktör:
webbred@kyrkpressen.fi

Layout:
Malin Aho

Utgivare:
Fontana Media Ab

Bank:
Sampo
IBAN: FI34 8000
13011585 40
BIC: DABAFIHH

Paradbild:
Christa Mickelsson

Tryck:
Botnia Print,
Karleby

KYRKPRESSEN ANNONSINFORMATION

Annonsredaktör:
Erika Rönngård
tfn 040 831 6614,
annons@kyrkpressen.fi

Annonspriser:
Färg 2,05 €/spmm
Svart-vit 1,65 €/spmm
Moms 24% tillkommer

Radannonser:
4,50 €/rad inkl. moms.

Familjeannonser:
1 €/spmm inkl. moms.

Lämna in din annons utan extra kostnader via annonsverktyget på www.kyrkpressen.fi! För familje- och radannonser per telefon, mejl eller post tillkommer 5 euro i serviceavgift.

Kyrkpressen utkommer normalt på torsdagar och inlämning av annonser sker senast torsdag veckan före.

För mera detaljer se mediekortet www.kyrkpressen.fi

Annonsförsäljning:
fornamn.efternamn@
kyrkpressen.fi
Leif Westerling,
gsm 050 329 4444,
fax (09) 278 4138

Jonny Åstrand,
tfn (06) 347 0608,
gsm 0500 924 528,
fax (06) 347 1018

Prenumerationer och adressändringar:
tfn 040 831 6614,
prenumerations@kyrkpressen.fi.

Adressändring sker automatiskt via din församling då du gör flyttanmälan. Om du har prenumererat via Kyrkpressen kontaktar du oss.

Prenumerationspriser:
Finland & Norden 69 €
Utlandet 84 €

bara en schablon som man måste passa in i. Jag ville utmana mig själv att förstå vad det innebär att vara frälst? Hur ska ett kristet liv se ut?

– I en del frikyrkliga sammanhang finns det stor okunskap om till exempel lutherska kyrkan. Man kanske bara ser sitt och det man själv gör, det blir lätt tunnelseende.

Christer Romberg ser goda sidor i både det frikyrkliga och lutherska uttrycket.

– Det är ju så att det inte finns någon perfekt församling. Alla har bitar som fungerar bättre och sämre. I lutherska kyrkan talar man om tro på ett lite annat sätt än i många frikyrkliga församlingar. Men det är ofta ärligt och autentiskt.

Han upplever att hans tro fördjupa-

BARÖSUNDSPÖJKEN CHRISTER ROMBERG har bott i Åbo sedan 2007.

des och mognade under åren av kris. Guds existens tvivlade han aldrig på.

– Jag tänker ofta att musiken är det enda gudsbevis jag behöver. För mig är det faktiskt så – musik är något andligt för mig. Jag blir helt lyrisk när jag tänker på det.

Han har ett stort hjärta för lovsång. Han jobbar gärna med att utveckla det musikaliska livet i församlingen.

– Jag har lärt mig att uppskatta lutherska kyrkans uttryck i musiken, men inte är det det jag gillar allra mest. Jag är glad över att jag i mitt jobb ändå ges möjlighet att använda den erfarenhet jag har och den längtan jag har efter lovsång.

Han säger att kyrkan alltid borde tala ett språk som människor förstår, också

när det kommer till musiken.

– Som jag ser det har vi som jobbar i kyrkan i uppgift att tjäna människor att tjäna Gud. Om liturgin talar ett språk som människorna inte förstår är det bara skrällande cymbaler.

Christer Romberg känner att han har möjlighet att påverka musiklivet i den församling han jobbar i. Ett konkret exempel är att han ofta deltar i gudstjänsten och står för ett musikinslag som till sin stil kan kategoriseras som lättmusik eller populärmusik.

– Ungdomarna förtjänar möjligheten att förstå, att vara delaktiga. Alla borde, åtminstone någon gång, få sjunga sånger i kyrkan på ett sätt som känns bekant för dem.

CHRISTER ROMBERG

JOBBAR SOM UNGDOMSARBETSLEDARE I ÅBO SVENSKA FÖRSAMLING.

FÖDD I ESBO, UPPVUXEN I "SKÄRIN" I BARÖSUND.

GIFT MED JENNA.

SJUNGER I SÅNGGRUPPEN ROMBERG MED SINA SYSKON.

TYCKER OM ATT SPELA OLIKA DATASPEL TILLSAMMANS MED VÄNNER.

Emma Audas fick stort stipendium

FORSKNING. Kyrkans forskningscentral har delat ut forskningsunderstöd. Det största enskilda bidraget på 17 000 euro går till **TM Emma Audas**, församlingspräst i Borgå domkyrkoförsamling.

Audas ska genomföra ett forskningsarbete i äktenskapsteologin i teori och praktik i den evangelisk-lutherska kyrkan. Hon

har tidigare skrivit en pro gradu-avhandling i samma ämne.

Tre forskare beviljades 13 500 euro var. **TM Carolin Ahlvik-Harju** forskar ur ett teologiskt perspektiv i frågor som berör biomedicin, marginalisering och handikapp. **JM Elisa Hämmäläinen** undersöker det juridiska förhållandet mellan kyrka och stat och **TM Anna Kaisa**

EMMA AUDAS ska forska i äktenskapets teologi.

FOTO: KP-ARKIV/CHRISTA MICKELSSON

Iso-Herttua forskar i religiös tolerans på 2000-talet i England och Finland.

Totalt delades 244 860 euro ut till 33 forskare för projekt år 2014.

Kallt i kyrkorna på Kimitoön i vinter

EKONOMI. För att få ordning på sin ekonomi kommer Kimitoöns församling att endast ha grundvärme på i Dalsbruks, Västanfjärds och Hitis kyrkor mellan nyår och påsk. Det skriver Åbo Underrättelser.

– Sex kyrkor blir dyrt för en liten församling med 6 000 själar. Dessuom har vi ju församlingshem och andra fastigheter, säger t.f.

kyrkoherde **Marith Leppäkari-Lindberg** till ÅU.

På grund av underskottet i ekonomin (en kvartsmiljon varje år) dras också en tjänst som församlingsmästare in i Kimito i samband med en pensionering, liksom prästtjänsten i Västanfjärd. **Maria Wikstedt** som varit präst i Västanfjärd förflyttas till Pargas.

DET FÖRSTA etappen med nytt tak och nya fönsterglas går på 189 000 euro. Maj-Lis Teir och Olav Klemets anser att renoveringen av Sideby kyrka inte längre kan skjutas på framtiden.

Hopp för Sideby kyrka

RENOVERING. Det såg riktigt illa ut när vatten började sippra genom en vägg i Sideby kyrka. En större renovering är nödvändig och nu står hoppet till Kyrkans centralfond. Renoveringen beräknas kosta 430 000 euro och samfälligheten är fattig.

TEXT OCH FOTO: YVONNE DJUPSJÖBACKA

– Det är självklart att vi inte kan renovera som planerat om inte Kyrkans centralfond bidrar.

Det säger förvaltningschef **Sirkka Högnäs**. Kyrkorådet i Kristinestads kyrkliga samfällighet föreslår för fullmäktige att anhållan görs för hela summan. Men Högnäs räknar med att fonden inte betalar för allt. Sylvia Stenfors fond har nämnts som en möjlig bidragsgivare.

Stenfors var prästdotter i prästgården mitt emot kyrkan. De allra äldsta i församlingen, där fadern var kyrkoherde, minns ännu familjens kaffebjudning-

”Det är klart att det är viktigt att kyrkan renoveras, den är allt vi har kvar.”

Anne-Maj Sandbacka

ar efter julkyrkan. Förra veckan blev det klart att prästgården och församlingsstugan säljs för 65 000 euro. Men de pengarna går inte till kyrkrenoveringen, för prästgården ägs inte av samfälligheten utan av Kristinestads svenska församling.

”Kyrkan allt vi har kvar”

– Det är inte roligt att prästgården säljs. När församlingar slås ihop och Sideby inte heller blev kapellförsamling som alla sa tidigare, så blir det så här, tyvärr, säger **Anne-Maj Sandbacka**.

Sandbacka blev konfirmerad i den träkyrka som brann 1969. Några år var Sideby församling, som då var helt självständig, utan egen kyrka innan den nya byggdes 1972.

– Det är klart att det är viktigt att kyrkan renoveras, den är allt vi har kvar, säger Sandbacka.

Sideby kyrka används för gudstjänster, jordfästningar och minnestunder, pensionärsksamlingar och sångövningar. Den är ritad av arkitekt **Erik Kråkström** och är speciellt vacker invändigt med ett stort fönster som fondvägg bakom altaret. Den är också praktisk med flyttbart natt-

vardsskrank och serveringsrum med draperier.

Olav Klemets upptäckte rätt snart efter att han börjat arbeta som församlingmästare och disponent på vintervintern att vatten sipprade ut vid en vägg. Det konstaterades att det fanns ett sprucket dräneringsrör i väggen. Det finns fyra sådana rör som ska leda bort vatten från taket.

– Det finns dräneringsrör i väggen i många hus och systemet fungerar bra, men det avgörande felet var att de inte hade granskats sedan kyrkan byggdes. Det borde ha gjorts för femton år sedan, säger Klemets och tillägger att pengarna inte räckt till det.

En konditionsgranskning gjordes och som tur upptäcktes inget mögel. Golven var också i gott skick. Taket och det spruckna röret har fått en första hjälplappning. Verksamheten kan fortgå som vanligt.

Varken Klemets eller **Maj-Lis Teir**, som är ordförande i samfällighetens kyrkoråd, räknar med talkokrafter vid takrenoveringen.

– Folk kan hjälpa till på annat sätt men ju mera vi tänker på det desto omöjligare blir det att ha talkoarbe-

tare att renovera taket, säger de.

Två konserter för att få in pengar är planerade. Teir räknar med att församlingen kan bära upp några kollektorer för renoveringen. Donationer är en möjlighet. Församlingen kan tänkas bidra, åtminstone med lån.

Genomförs i etapper

Renoveringen är indelad i tre etapper. Det första är byte av tak så att det platta taket blir ett brutet tak och isoleras bättre. Takåsen blir så låg att ändringen syns varken framifrån eller från gatusidan. Fönsterglasen byts och stuprännor sätts på yttre sidan av kyrkan. Vid nästa etapp byggs bergvärme. Sist renoveras kyrkan invändigt.

Samfälligheten äger fyra kyrkor, sju begravningsplaner och fyra kapell. Ulrika Eleonora är en gammal träkyrka som byggdes på 1720-talet. Den används sällan, men underhållet kostar. Nya kyrkan renoverades i början av 2000-talet och kvar finns ännu ett lån på 250 000 euro. Kyrkans centralfond bidrog när Lappfjärds kyrkas tak reparerades år 2008 och Sideby klockstapel år 2010. Hoppet står ännu en gång till Kyrkans centralfond.

SVERIGE KYRKOHERDE BLEV KATOLIK

Biskop kritiserar avgångslön

Kyrkoherde **Lars Ekblad** i Tysslinge, Sverige har konverterat till katolicismen ett år före sin pensionering. Biskopen i Strängnäs stift **Hans-Erik Nordin** kritiserar avgångsvederlaget på en kvarts miljon kronor (sex månaders lön), skriver *Nerikes Allehanda*.

Kyrkoherde Ekblad hade själv gärna fortsatt på en annan post i församlingen fram till sin pensionering, om det varit möjligt. – Det är oförskämt att biskopen inte vill stödja mig efter alla år jag arbetat inom Svenska kyrkan, säger den avgående Ekblad.

ISTANBUL BYSANTISK KYRKA

Hagia Sophia kan bli moské

Den bysantiska kyrkan Hagia Sophia, föreslås bli moské, skriver *Religion News Service*.

I detta nu är den före detta kyrkan ett museum för den bysantiska eran. Nyligen har två andra bysantiska museer på andra orter förvandlats till moskéer. Hagia Sophia byggdes cirka år 360 och blev ett museum under Turkiets första sekulära republik 1935. Att förvandla museer och kyrkor till moskéer ses av historiker som en del av det regerande turkiska partiets inrikespolitiska agenda.

NÄTHOT ÄRKEBISKOP

Näthat mot Jackelén

Sedan ärkebiskopsvalet har **Antje Jackelén** utsatts för näthat. Många av hoten kretsar kring hennes syn på andra religioner, rapporterar Sveriges radio.

Efter att Jackelén berättade om det näthat som drabbat henne sedan hon vann ärkebiskopsvalet i oktober har en mängd kända svenskar stått upp till hennes försvar i ett uttalande i Aftonbladet. ”Vi tror Antje Jackelén om att vara en bra ledare för Svenska kyrkan. Vi är övertygade om att hon kommer att stärka Svenska kyrkans ställning i Sverige och i världen”, skriver de.

Alla församlingar ska med i en samfällighet

REFORM. Att förnya kyrkans lokala struktur är en teologiskt genomförbar reform, anser biskopsmötet. Men biskoparna vill inte att kyrkoherdarna ska vara uteslutna som ordförande i församlingsråden.

TEXT: JOHAN SANDBERG

KOMMUNKARTAN PÅVERKAR också församlingsstrukturerna, påpekar biskop Björn Vikström. FOTO: KP-ARKIV

I praktiken innebär utlåtandet som biskopsmötet gett till Kyrkostyrelsen ett stöd för modellen som innebär att varje församling ska höra till en samfällighet.

Enligt modellen kommer både prosterierna och kontraktsprosten att försvinna. Prosteriet ersätts av en samfällighet. Kontraktsprosten ersätts av en samfällighetsprost.

I modellen är samfällighetsprosten samfällighetens administrativa ledare. Han eller hon fungerar som kyrkoherdarnas administrativa förman och som förman för samfällighetens personal samt som chef för samfällighetens gemensamma verksamhet.

Samfällighetsprosten är ändå inte chef för det andliga arbete som görs på samfällighetens område. Samfällighetsprosten ska varken begränsa kyrkoherdens andliga ledarskap i församlingen eller den biskopliga tillsynen, påpekar biskopsmötet. Därför anser biskoparna att samfällighetsprostens ställning i relation till församlingarnas kyrkoherdar bör specificeras i samfälligheternas grundstadga.

På förslag av biskop **Björn Vikström** skrev biskopsmötet in ett förslag om en ansvarsperson för tvåspråkiga områden i sitt utlåtande. Ansvarspersonen ska fungera som kontaktperson mellan biskopen och stiftets kyrkoherdar. Det är en roll som kontraktsprosten har i dag. Ansvarspersonen utses av stiftet bland kyrkoherdarna och samfällighetsprosten.

– Det är viktigt för Borgå stift att det fortsättningsvis finns en kontakt på mellan nivå, säger Vikström.

Olika modeller

Hur samfällighetsmodellen utfaller i praktiken är ännu öppet. De stora finska församlingarna, bland andra Seinäjoki och Rovaniemi, motsätter sig en samfällighet.

– Det finns olika modeller för de stora församlingarna. Man kan till exempel tänka sig att bilda en samfällighet som består av kapellförsamlingar eller distrikt i en nuvarande församling, säger Vikström.

Församlingarna i Borgå stift är sannolikt för små för dylika arrangemang. Enligt den här modellen kommer också till exempel Nykarleby församling och den nya Närpes församling att ingå i en samfällighet. Samfälligheten i Närpes upplöses vid årsskiftet 2014 då de tre församlingarna i samfälligheten går samman. I Nykarleby skedde samma sak för ett år sedan och nu vid årsskiftet bildas kapellförsamlingar för Munsala och Jeppo.

– Man kan tänka sig att Närpes ingår i en samfällighet i Sydösterbotten och Nykarleby i Pedersöre samfällighet. Det här beror också på hur kommunkartan kommer att se ut i framtiden, säger Vikström.

Styrkeförhållandena i de större samfälligheternas beslutande organ är en förhandlingsfråga.

– Det kommer att regleras av samfälligheternas grundstadga, säger Vikström.

För att samfällighetsmodellen slutgiltigt ska gå igenom krävs kvalificerad majoritet i kyrkomötet.

Vår telefonoperatör har gått i konkurs och vi har därför hastigt bytt anslutningar. De tidigare 09-numren tas ur bruk, endast bokförsäljningen och KP:s redaktionsnummer kvarstår.

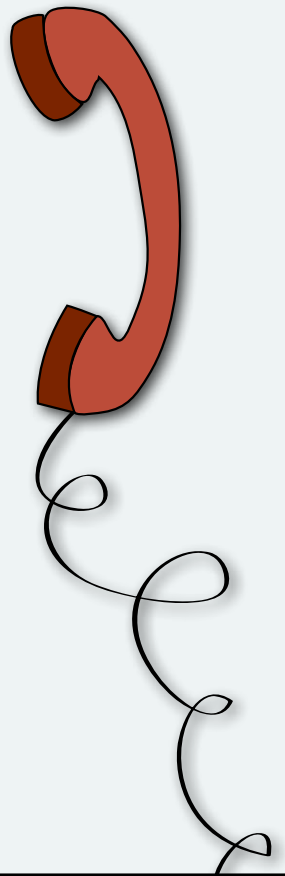
Bokförsäljning 09 612 615 30
KP:s redaktion 09 612 615 49

Vi har nya nummer!

Våra nya nummer är:

Ahloors Benita 040-8316024
Aho Malin 040-8316902
Hagman-Kanckos Annika 040-8316222
Hansson Ulrika 040-8316322
Mickelsson Christa 040-8316788
Nordström Åsa 040-8315897
Rönngård Erika 040-8316614
(Annonser och prenumerationer)
Torvalds Sofia 040-8316748
von Martens Tomas 040-8316836
Wistbacka Pian 040-8315797
Redaktionssekr. 040-8316545
Sandberg Johan 040-8313599

Kalle Sällström 050-3562 475 Samma nummer
Wikström May 040-1530313 som tidigare.

KP.
KYRKPRESSEN

Fontana Media

www.kyrkpressen.fi
www.fontanamedia.fi
Sandvikskajen 13
00180 Helsingfors

Monica Vikström-Jokela & Johanna Sjöström

Bärtil och glassbilen

Nu har Bärtil från BUU-klubben på Yle Fem tagit klivet in i barnböckernas värld. Möt Bärtil och hans vänner Isa Gris, Älgen och Pudeln Pipsa. Kan man äta en lekglass? Ätminstone kan man ha mycket roligt med den! Inb.

17⁹⁰

Yvonne Hoffman

Fänge hos tsaren

Jöns och Lisen blir bortförda som krigsfångare till Ryssland under Stora ofredens tid. Ska de någonsin lyckas ta sig hem igen? En spännande barn- och ungdomsbok som visar hur livet kunde se ut för vanliga människor på 1700-talet. Inb.

22⁹⁰

Tomas Sjödin

Det händer när du vilar

Hur får vi ihop vårt behov av vila med allt ansvar och med känslan av att inte riktigt räcka till? Det händer när du vilar är en hyllning till sofflocket, till livets tempoväxlingar och till den vila som kan fyllas av vänner, måltider och fest. Inb.

27⁹⁰

Ann-Sofie Eriksson

Fias söta hemligheter

Så lyckas du som hemmabagare! En pålitlig hjälpreda för varje hemmabagare med ambitioner! Här får du tips, bagerihemligheter och recept från en konditor. Läs, begrunda och lyckas! Inb.

27⁹⁰

Ingvar Dahlbacka (red.)

Med sikte på framtiden

Borgå stift 90 år
Det var ingen självklarhet att vi skulle få ett svenskspråkigt stift för 90 år sedan. Artiklarna i denna bok belyser Borgå stift och dess 90-åriga historia ur många olika synvinklar. Hft.

24⁹⁰

Patrik Hagman & Liisa Mendelin (red.)

En liten skillnad

Elva texter om kristet liv
Denna bok beskriver tro i en värld där kristendom blivit något ovant och konstigt. Den ger en bild av kristendomen som motstår alla försök att klämmas in i en mall eller fångas i en kliché. Hft.

24⁹⁰

Glöm inte!

Wilfrid Stinissen

Sjung stjärnor

Dikter om vinter och jul. Hft.

24⁹⁰

Johanna Aminoff-Winberg (red.)

Kom glad och hjärtevarm

En bok om julen. Inb.

25⁰⁰

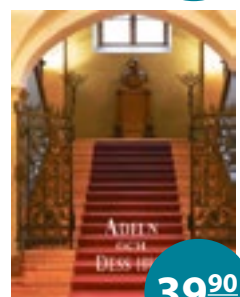

Dagens Lösen

Dagens Lösen 2014

Hft.

9²⁰

Johanna Aminoff-Winberg (red.)

Adeln och dess hus

Stig in i Riddarhuset! Med boken *Adeln och dess hus* får läsaren betrakta 1800- och 1900-talets adel och samhälle med Riddarhuset som utkiksplats. Det har nu gått 150 år sedan byggnaden stod färdig! Inb.

39⁹⁰

EKUMENISK FÖRFATTARE

Wilfrid Stinissen död

Författaren och karmelitbrodern **Wilfrid Stinissen** avled lördagen den 30 november efter en kort tids sjukdom, skriver hans förlag Libris på sin webbsida.

Stinissen föddes i Belgien 1927 och kom till Sverige 1967. Boken *Det nya vinet*, som kom i fjol, blev hans sista. Han var en katolsk författare med en bred ekumenisk läsekrets. Stinissens böcker har även översatts till 19 olika språk.

Hans bok om döden, *Jag dör inte, jag träder in i livet*, vittnar om hur Wilfrid Stinissen såg på evigheten.

Fontana Media

www.fontanamedia.fi • tfn (09) 612 615 30
info@fontanamedia.fi • Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors

FÄNGSLANDE JULKLAPPSTIPS:

Karl Augustsons bok,
**Möten med Ondska
och Godhet.**

Beställ boken, med dedi-
kation, direkt från Kalle.
Tel. 0400 215587.

God Jul!

I sorgens ögonblick, står vi till Er tjänst

BEGRAVNINGSTJÄNST
Kalmari

Torgvägen 1, 02400 Kyrkslätt
tel: 010 2194550 eller Bodil Kalmari 050 4084460
info@hautauspalvelukalmari.fi www.hautauspalvelukalmari.fi

Stiftsgården Lärkkulla
önskar sina medlemsorganisationer,
samarbetspartner och vänner
Fridfull Julhelg
och ett välsignelserikt
Gott Nytt År

Handelsmans Cafe
Vi gör smaklig husmanskost av
när- och lokalproducerade
livsmedel.
Vår lilla lantliga gårdsbutik
har läckerheter till vardagen
och fester.
Läs mer:
www.handelsmanscafe.fi
Spjutsundsvägen 103,
01190 Box, tfn. 050 59 24 255

**ANDRA
UPPLAGAN
AV DET
POPULÄRA**

**PAMPAS
SPELET**

**ROLIGARE
OCH
ENKLARE!**

Delvis nya textfrågor med fler svarsalternativ,
mera dialekt och humor. Helt nya bildfrågor.
**Ca-pris 49 €. Nya frågekort ca 20 €. Finns i boklädor,
Luckan eller direkt www.anvianet.fi/pampasspelet**

Allkristen Bokhandel
hittar du i

Karleby, Packhusgatan 9,
Tel. 020 785 6690
Jakobstad, Rådhusgatan 5
Tel. 020 785 6696
Vasa, Fredsgatan 20,
Tel. 020 785 6699

Erik Vikström: Livat på Lövkulla
Äventyrsbok för hela familjen 15€

**Fina julgåvor
hittar du hos oss**

En roman av
Karen Kingsbury:
Vardags Mirakler

15€

I vårt enda hem är kärleken
skriver Liselotte J Andersson
om kärlekens olika dimensioner

Till Barn

365 dagar med
äventyr:
*Äventyrs
Andakisboken*

24,90€

27,50€

17,90€

Välkommen in!

God Jul på kort

JULTRADITION. Trots att vi möts av många utmaningar knäpper vi varje år ett foto på barnen som blir julkort för släkt och vänner. Det är roligt, men det är också en tradition som kan ifrågasättas.

TEXT: SOFIA TORVALDS

Enligt de senaste årens julkortsstatistik har antalet julkort visserligen gått ner, men ändå mindre än många skulle tro. Tre av fyra finländare planerar fortfarande att få iväg julkort i pappersformat.

I vår familj är julkortet ett julfoto. Så har det varit sedan jag själv var en liten bebis på ett halvår och så har det varit genom alla mina tre barns barndom och uppväxt.

Traditionen har sina utmaningar. Låt mig lista några:

1. ATT VÄLJA MOTIV.

Temat är givet: det ska handla om jul förstås. Siktet är inställt på en sorts jultabla i inredningstidningsanda. Barnen placeras i en lämplig vrå i hemmet och ägnar sig åt en sysselsättning med jultema.

De kan till exempel sitta vid pianot och låtsas musicera (4 årgångar).

De kan sitta vid köksbordet och låtsas baka pepparkakor (3 årgångar).

De kan posera tillsammans med lyktor, tomtar och annan rekvisita (minst 6 årgångar).

De kan ikläds tomteluvor och uppmanas se glada ut (10 årgångar eller fler).

Vilket tema man än väljer börjar det kännas slitet. Den som kunde förnya sig lite! Den som vågade!

2. ATT ÖVERTALA BARNEN.

När de är små sitter de inte stilla. Om en är stilla så rör den andra på sig. Det här är besvärligt.

När de blir större tycker de inte att de ser bra ut. När tre barn ska välja ett foto där de själva ser bra ut slutar det alltid med att någon känner sig orättvist behandlad.

När de flyttar hemifrån vill de inte vara med. Vad gör man då? Skaffar hund?

3. ATT ÖVERVINNA TEKNIKEN.

När jag växte upp var min pappa en ivrig amatörfotograf som satsade på sin utrustning. Innan julkortet togs riggade han upp lampor och stativ, ingenting lämnades åt slumpen. Självt har jag försökt klara mig med kameror av varierande kvalitet.

Det är mycket svårt att åstadkomma stämningsfulla foton med kameror av varierande kvalitet. Ofta blir foton oskarpa. Ibland blir de för mörka, ibland för ljusa. Ett år såg barnen ut som om

JULEN 1973. Tema: pepparkakor. FOTO: JAN TORVALDS

JULEN 1977. Tema: pianospel. FOTO: JAN TORVALDS

JULEN 1980. Tema: tomtar. FOTO: JAN TORVALDS

JULEN 2009. Tema: vi har fått en lillebror. FOTO: SOFIA TORVALDS

de drabbats av gulsot alla tre.

Och ett år lyckades vi äntligen välja ett foto på vilket alla tre såg bra ut, bara för att upptäcka en vit tygtrasa som minstingen lagt på den stämningsfulla röda julduken i bakgrunden. En fotopraktikant på jobbet fick lägga en hel dag på att trixa bort trasan i Photoshop.

4. ATT VÄCKA AVSKY HOS ANDRA.

Julfoton på barnen kan bli en sorts kapprustning. Jag tänkte aldrig på det när jag växte upp – jag var ju moti-

vet, korten var bara någonting som vår familj hade som julhobby. På 70-talet var det inte så vanligt med fotokort, det var något som hörde ihop med min pappas intresse för fotografering.

I dag har fotokortet blivit vanliga. Jag är allt mer medveten om att korten är ett frossande i medelklassens glansbildsliv: välartrade, vackra barn, ett hem som i en inredningstidning, en stämning av präktighet.

Vårt liv är inte så präktigt som det ser ut. Men på bilden ska det se ut som om det var just så präktigt.

Alltså kan jag förstå den avsky vissa människor säger sig känna inför de här julkorten. Jag kan förstå att de kan kännas klubbiga, sliskiga, som om den som skickade dem ville säga: Se så bra jag lyckats! Se så fint vi har det, se så lyckliga vi är!

Samtidigt vet jag: vi har skickat julkort trots skilsmässa, trots sjukdom. Då har vi kanske försökt säga: Ja, ni vet ju hur det är på riktigt. Vissa dagar är riktigt jobbiga.

Men vi tänker ändå fira jul. Och just nu, i den sekunden då bilden knäpps, är barnen ganska glada.

Mixa och Matcha

FRÅGESPORT. Mixa och matcha dina kunskaper i Kyrkpressens frågesport.

Vår nästa tävlande är **Okko Kamu**. Konstruerad av Jesper von Hertzen.

MEDTÄVLARE: OKKO KAMU

Namn: Okko Kamu.
Ålder: 67.
Yrke eller titel: Dirigent.
Hemort: Berlin och Singapore.
Favoritidrottsgren och/eller -lag: Golf, det idkar jag själv.
Favoritmat och -dryck: God champagne är alltid på sin plats och som mat foie gras.
Lyssnar helst på: Tystnaden.
Vackraste jul-sång: En etsi valtaa loistoa av Jean Sibelius.

FOTO: MARKUS HENTTONEN

Rekommendera en bok! Läser så många samtidigt... Bangatan 12 som handlar om Skyddspolisens historia. Donners Mammut är ganska intressant.

Skulle vilja resa till: Någonstans där det är varmt och skönt.

Tråkigaste hemgörat: Finns inga sådana.

Om jag vore en biblisk person skulle jag vara: Metusalem, han levde så länge.

Min åsikt om frågesporter: Trevlig syssla om man visste lite mera.

FRÅGESPORTSRESULTAT: 9/25.

KÄND SAK & LÄNGD

a) Kinesiska muren	1) 21 100 km
b) Transsibiriska järnvägen	2) 6 400 km
c) Nilen	3) 9 300 km
d) Finlands land- och havsgränser	4) 3 940 km
e) Jordens radie	5) 6 650 km

Resultat: 0/5.

SVENSKA MANLIGA 1900-TALSFÖRFATTARE & VERK

Harry Martinson	1) Magnetisörens femte vinter, Nedstörtad ängel & Livläkarens besök
Stig Dagerman	2) Ormen, De dömdas ö & Tysk höst
Sven Delblanc	3) Åminne, Stadsporten & Samuels bok
Per Olof Enquist	4) Nomad, Kap farväl & Vägen till Klockrike
Ivar Lo-Johansson	5) Vagabondliv i Frankrike, Kungsgatan & Statarna

Resultat: 0/5.

FINLANDSSVENSKA TIDSKRIFTER & OMRÅDE

a) Ad Lucem	1) Vetenskaperna och deras roll i samhället
b) Horisont	2) Båtar
c) Frisk Bris	3) Litteratur och kultur
d) Replik	4) Alkohol, droger och trafik-säkerhet
e) Ikaros	5) Kultur och livsåskådning

Resultat: 2/5.

PRESIDENTER & FÖDELSEORT

a) Pehr Evind Svinhufvud	1) Ylivieska
b) Kyösti Kallio	2) Pielavesi
c) Kaarlo Juho Ståhlberg	3) Suomussalmi
d) Risto Ryti	4) Sääksmäki
e) Urho Kekkonen	5) Vittis

Resultat: 2/5.

JUL I HELSINGFORS & PLATSER

a) Julmarknad har ordnats här sedan 1980-talet	1) Glogatan
b) Här har en julgran rests alltsedan år 1930	2) Alexandersgatan
c) Första julgatan öppnades här år 1930	3) Gamla studenthuset
d) Finlands officiella julgata sedan år 1949	4) Senatstorget
e) Helsingfors kändaste julfönster med anor från 1940-talet	5) Stockmann

Resultat: 5/5.

VÅGA FRÅGA

Vi är alla bara människor

MARIA SUNDGREN-LILLQVIST är kognitiv psykoterapeut och svarar på läsarförfrågor om familj och relationer.

Jag är väldigt nervös för att uppträda/tala för publik och brukar få panikkänslor eller en känsla av att jag svimmar. Ändå måste jag uppträda då och då. Kan jag träna bort min nervositet? Hur i så fall?

ATT UPPTRÄDA/TALA inför publik gör nästan alla nervösa. Vi blir nervösa för att göra bort oss och säga fel, eller kanske blir vi rädda för att svimma. Det är normalt att vara nervös i sådana situationer. En del människor kan tycka att det hjälper att säga det högt för sin publik: "Jag är rädd orolig och nervös nu när jag ska föreläsa för er, men ni ser ju ändå rätt snälla ut, så det ska väl nog gå

bra ..." De flesta av oss är nog inte så modiga att vi vågar visa eller erkänna vår nervositet inför vår publik.

För att lugna sig kan man tänka på de gånger man uppträtt/talat inför publik. Hur har det gått de tidigare gångerna? Ja, kanske har jag varit nervös då också, men jag har klarat det på något vis. Kanske har någon till och med kommit fram och tackat för uppträdandet/föreläsningen. Allt det här ska vi påminna oss om.

Allt vara väl förberedd är ett bra sätt att lugna ner sig. Jag planerar och förbereder på bästa vis. Gärna håller jag föreläsningen för mig själv eller för någon i familjen. Då har jag övat och gått igenom vad jag vill ha sagt.

Allt öva avslappning kan hjälpa oss att klara av ett uppträdande. Att lyssna på en avslappnings-cd är till stor hjälp. Då jag är avslappnad kan jag också visualisera hur jag önskar att mitt framträdande ska se ut. Jag går igenom uppträdandet i detalj i mitt inre. Det är inte säkert att allt går så som jag visualiserar, men det kan skänka mig ett lugn att bena ut situationen och inte tänka kaosaktigt och oroligt om uppdraget.

Vi får också påminna oss om att vi inte behöver vara en stjärnföreläsare med idel briljanta uttalanden och humorinslag. Det kan man endast bli med mycket övning.

FÖR ÖVRIGT ska vi minnas att alla är människor, både de som står framför publiken och de som sitter i publiken. Alla är vi lika mänskliga och unika och fantastiska. Vi behöver inte vara rädda för varann. Naturligtvis kan det finnas de som är kritiskt inställda till oss, men å andra sidan får vi utgå från att det också finns de som tycker att vi är helt ok.

Vad någon tycker eller tänker om oss har ingen betydelse. Vi har vårt värde oberoende av andras tankar. Vi kan heller aldrig veta vad någon annan tänker, vi är inga tankeläsare.

Om det är så att föreläsningen går helt åt pipsvängen, då får vi acceptera det. Då kan vi bara lyckas bättre nästa gång. Då får vi tänka att den här föreläsningen inte har någon betydelse i ett stort perspektiv. Just då och nu, när jag upplever det, är det förstås hela mitt liv och allt. Men med livet och perspektiv inser jag att det inte är avgörande för mitt liv hur mitt uppträdande gick just den dagen.

Fråga KP:s expertpanel

I KP:s frågespalt besvaras frågor om tro och andlighet av präster i den lutherska kyrkan. Frågor om relationer, hälsa, familj och fostran besvaras av sjukskötare och kyrkans familjerådgivare. Redaktionen behöver ditt namn och dina kontaktuppgifter, men du får gärna ställa din fråga anonymt i tidningen. Redaktionen väljer och editerar frågorna. Adressen är redaktionen@kyrkpressen.fi eller Kyrkpressen, Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors. Märk kuvertet "FRÅGA". Panelen besvarar frågor endast i tidningen.

PÅ TVÄREN ERIKA RÖNNGÅRD

Lucialinnet sitter lite trångt

"Kan lucia ha en tatuering?" frågade någon halvt skämtsamt i en tidningstext inför luciaomröstningen. Det är just tatueringen som är mitt problem, eller snarare: bristen på tatueringar.

Får man säga högt att det finns en viss typ av kvinna som kan väljas till Finlands lucia? Att luciarollen är för trång? Det är inte luciakandidaterna det är fel på, det är ängsligheten kring traditionen som målar in dem i ett hörn.

Och ändå vill jag ha min

luciastämning. Luciamorgnarna hör till mina ljuvligaste minnen från skoltiden. Belysningen släcktes så att vintermörkret verkligen rullade in över oss och där i mörkret hörde vi luciasången nynnans medan ljusskenet närmade sig. Jag är den sista att säga att lucia-

firandet är onödigt och den första att känna förstälse för forna tiders uppfattning om lucianatten som årets längsta och därmed farligaste. Men ju högre krav som ställs på den som iklärt sig rollen som lucia, desto mer besviken brukar jag känna mig efteråt. För det

vackraste luciatåget är inte det med mest star quality. Det vackraste luciatåget är det som dyker upp i min egen decembermörka vardag. Där spelar det mindre roll om håret är kort och spretigt, lucialinnet är ostruket och kronans lingonris är en kopia i plast. Där

spelar det också mindre roll om lucian prickade in alla rätt på listan över goda egenskaper eller fick högsta betyg i musik.

Berätta för mig: Sedan när blev en tatuerad arm ett hinder för att sprida ljus och glädje?

GNOSTICISMEN. Gnostikerna trodde att världen skapats av en lägre skapargud, en demiurg som var okunnig om den högste guden. I Nya testamentet argumenteras mot läror som kan tyda på tidiga former av gnosticism, säger professor Antti Marjanen.

Gudsbilden skiljer gnostiskt och kristet

TEXT: TOMAS VON MARTENS

Gnosticismen är ingen enhetlig lära utan en samlingsterm för olika religiösa och filosofiska tänkesätt som uppstod ungefär samtidigt som kristendomen, möjligen redan tidigare. När gnostiska influenser mötte kristet tänkande uppstod en blandning som avspeglas i kristet-gnostiska texter.

Det här säger **Antti Marjanen** som är professor i gnostiska studier vid teologiska fakulteten i Helsingfors. Hans eget intresse för gnosticismen uppstod efter en studieperiod i Schweiz, där han studerade teologi innan han började sina doktorsstudier i Helsingfors.

– Jag hade tänkt doktorera i Uppenbarelseboken men efter att ha läst **Elaine Pagels** bok *De gnostiska evangelierna* hittade jag mitt ämne: Maria Magdalena-traditioner i gnostiskt-kristet tänkande.

Innan han började forska i gnosticismen hade Marjanen en bild av att gnosticismen som fenomen var något mera enhetligt än det visade sig vara.

– Jag anser att en text måste uppfylla två kriterier för att den ska kunna klassificeras som gnostisk: Det första är att det av texten framgår att man tror på en demiurg, en lägre skapargud som skapade världen och som är okunnig om den högste guden. Det andra kriteriet är att tro på att det finns något gudomligt och gott i varje människa, en bit av Guds ljus. I frålsningen är det anden eller själen som blir frälst.

Tomasevangeliet

Ett omtalat evangelium som inte ingår i den kristna Bibeln är Tomasevangeliet.

– Tidigare klassades det som gnostiskt men det gör man inte längre. Det

”Det finns vissa likheter mellan gnosticism och New Age vad gäller synen att människan i sig själv har ett gudomligt ljus eller en ande som inte är hjälplös.”

finns gnostiska inslag i det men som helhet kan det inte sägas vara gnostiskt.

Tomasevangeliet är en samling Jesusord vars ålder forskarna varit oense. En del forskare anser att evangeliet är lika gammalt som Nya testamentets evangelier. Andra tror att det är mycket yngre och senare tillkommet än de fyra evangelierna i Nya testamentet.

– Jag ser Tomasevangeliet som en text som vuxit med åren. Vissa texter kan vara äldre än Markusevangeliet, som är det äldsta i Nya testamentet. Exempelvis Jesus liknelse om såningsmannen dyker upp i Markusevangeliet med en tolkning, en vidareutveckling. Medan det i Tomasevangeliet är helt otolkat. Det skulle i så fall tyda på att en del av materialet i Tomasevangeliet är äldre än det äldsta evangeliet i Nya testamentet.

Platonismen var en stark filosofisk och religiös tankeriktning då kristendomen spred sig i romarriket. Mellan platonismen och gnosticismen finns vissa likheter och olikheter.

ANTTI MARJANEN har publicerat böcker och ett stort antal vetenskapliga artiklar om gnostiska texter. Han är Finlands främsta expert på gnosticism. FOTO: JEREMY BENGTS.

ETT FRAGMENT från det gnostiska Tomasevangeliet. Fragmentet innehåller delar av evangeliets prolog och de sex första Jesusorden.

FOTO: BRITISH LIBRARY/ROBANA/GETTY IMAGES

– Men skillnaden mellan platonismen och gnosticisismen är att demiurgen, den lägre skaparguden i gnosticisismen, är ond och okunnig om den verkliga högsta gudomen. I platonismen är inte demiurgen ond men världen är inte lika fullkomlig som idéernas värld, säger Marjanen.

Gnosticisism i Bibeln

En del forskare har ansett att det finns gnostiska drag hos både aposteln Paulus och evangelisten Johannes. Hur ser Marjanen på dessa påståenden?

– Det finns inte gnostiska drag i de Paulusbrev som räknas vara skrivna av Paulus själv. Men i de så kallade pastoralbrev (första och andra Timotheosbrevet och Titusbrevet) som är skrivna av en eller två generationer efter Paulus, hänvisar författaren till sådana uppfattningar som kan klassas som gnostiska och som han själv sätter sig emot. Jag tänker exempelvis på slutet i första Timotheosbrevet där det talas om gnosis (kunskap) i den grekiska texten: "Undvik det gudlösa pratet och invändningarna från en kunskap som bara är kunskap till namnet. Somliga berömmar sig av den – så har de också kommit bort från tron" (1 Tim. 20–21).

När det gäller Johannesvangeliet finns det ord och uttryck som påminner om hur gnostikerna ibland uttrycker sig.

– Johannes skriver mycket om ljuset som ska lysa i mörkret. Det är ett språkbruk som påminner om gnostikernas sätt att uttrycka sig, men man kan inte klassa Johannesvangeliet som gnostiskt för den skull. Att tala om ljus och mörker är ett allmänt symboliskt språkbruk som används av många olika religiösa traditioner.

Människosyn och gudsbild

En avgörande skillnad mellan kristen och gnostiskt tänkande hittar man i skillnaden i människosyn och gudsbild.

– Gnostikerna anser att det finns något gudomligt inneboende i människan. Hon är inte helt hjälplös, hon har en gudomlig kraft i sig själv. Det här tycker jag själv att är en ganska positiv syn på människan, säger Marjanen.

Men i det gnostiska tänkandet finns också en nedvärdering av det materiella och kroppsliga. Det är den gudomliga själen som blir frälst medan kroppen och materien i många texter är ond.

Antti Marjanen har också skrivit och forskat i relationen mellan New Age och gnosticisism.

– Det finns vissa likheter mellan New Age och gnosticisism vad gäller tron på att människan i sig själv har ett gudomligt ljus, eller en ande som inte är hjälplös i sig. Men i New Age har man inte en så negativ syn på kroppen och det materiella som man har i gnostiskt tänkande. I New Age finns inte heller en dualism mellan en god

PÅ UNIVERSITETETS bibliotek i Helsingfors finns fynden från Nag Hammadi som en så kallad faksimilutgåva. Texterna har fotograferats sida för sida och publicerats i bokform. FOTO: JEREMY BENGTS.

”Om den så kallade katolska kristendomens dominans varit helt klar så hade inte kyrkofäderna upplevt gnostikerna som ett så stort hot.”

gud och en ond lägre gud.

En del forskare har sett att gnosticisismen har sitt ursprung i judiskt tänkande som i sin tur influerats av platonismen.

– Den här synen på gnosticisismens uppkomst motiverar man med att en del judiska tänkare vill lösa ondskans problem genom att förlägga ondskans uppkomst till en demiurg, en lägre gud än den högsta goda guden.

Marjanen säger att det här är spekulationer som inte kan bevisas.

– Överhuvudtaget är det väldigt svårt eller nästan omöjligt att tidsbestämma gnostiskt tänkande i relation till kristendomen.

Men utgående från pastoralbrev (Timotheosbrevet, Titusbrevet) kan vi förmoda att det fanns gnostiker i slutet av första århundradet.

Valentinianismen var en gnostisk kristen rörelse under det andra århundradet som vi känner till tack vare kyrkofäderna Irenaeus och Tertullianus skrifter. De argumenterar mot Valentinus och vi har också en del direkta citat av Valentinus i kyrkofader Clemens skrifter.

– Valentinus var verksam i Rom

år 140–150. Kyrkofäderna Irenaeus argumenterade på 180-talet mot Valentinus lärjunge Ptolemaios och hans lärjungar. Skrifter mot gnostikerna skrevs även av kyrkofäderna Clemens i Alexandria (Aten) och Hippolytos i Rom.

Ett hot mot de ”renläriga”

Att det skrevs så mycket och att man satte så mycket energi på att argumentera mot gnostikerna tyder enligt Marjanen på att de uppfattades som ett stort hot mot den version av kristen tro som senare skulle bli den dominerande inriktningen.

– Som forskare vill jag inte ta ställning för någondera av dessa kristna inriktningar, varken för den gnostiska eller för den kristendom som blev ansedd som ”katolsk” och ”renlärig”.

Marjanen säger att det är oklart om det räknat i antal fanns fler katolska kristna än gnostiker.

– Det är förstas möjligt att den så kallade katolska kristendomen dominerade redan under det andra århundradet. Men om den katolska dominansen varit helt klar så hade inte kyrkofäderna upplevt gnostikerna

som ett så stort hot, säger Marjanen.

Vad var orsaken till att de gnostiska läroarna inte rönt någon större framgång?

– En orsak kan vara att gnosticisismen var intellektuellt krävande och därför inte var en religion för vanligt folk. För att kunna förstå det gnostiska tänkesättet krävdes en viss insikt i den tidens filosofi. Det var ett ganska spekulativt och komplicerat system med två gudar. På samma sätt var mycket av det hedniska tänkandet också ganska komplicerat och spekulativt.

Gnostikernas världsbild och kosmologi hade en dualistisk gudsbild som inte attraherade massorna.

– Den gnostiska världsbilden var helt enkelt för hellenistisk. Den segrande versionen av kristen tro lyckades på ett bättre sätt balansera mellan judisk monoteism och det hellenistiska religiösa och filosofiska tankegodset i tiden, säger Marjanen.

GNOSTICISM

- **Gnostiska kallas** i nutida forskning sådana grupper, tänkare och texter som anser att världen skapades av en ond eller okunnig skapargud.
 - **Denne skapargud** skapade också så människor och gjorde henne till en fånge i sin kropp och den materiella världen.
 - **I skapelseakten** fick människan ändå en själ eller ande som härstammar från den verkliga gudens värld.
 - **Genom gnosis** (kunskap) kan den gudomliga själen eller anden, det verkliga jaget, uppleva en religiös frälsning som leder till att människan återknyts till den gudomliga världen.
- KÄLLA: ANTTI MARJANEN

NAG HAMMADI BIBLIOTEKET

- **Nag Hammadi-biblioteket** är en samling tidiga koptiska (kristna gnostiska) texter som hittades nära staden Nag Hammadi i Egypten år 1945.
- **De flesta** texterna är gnostiska men i biblioteket finns också en översättning av Platons bok Staten och Tomasevangeliet som inte räknas som gnostiskt av alla forskare.
- **Innan man** hittade Nag Hammadi-biblioteket hade man tillgång till kristna gnostiska skrifter närmast via den polemik som kyrkofäderna förde mot dem.
- **Större delen** av texterna är tidsbestämda till 300–400-talet men är i de flesta fall kopior av tidigare texter som ursprungligen skrivits på 100–200-talet.

DIAKONI. Bröd vars sista försäljningsdag passerat när dem som behöver mathjälp i Vasa redan samma dag. Till det behövs en fungerande kedja, från en villig butiksföreståndare som ger brödet i stället för att kasta det, en pensionär som åtagit sig transporter två dagar i veckan till diakoniarbetare som delar ut brödet.

Julglädje åt fattiga

TEXT OCH FOTO: JOHAN SANDBERG

Under många år tog diakoniarbetaren **Birgitta Åsvik** med sig det osålda brödet vars bäst före-datum passerat från maken **John Åsviks** butik i Sundom till sin arbetsplats i Vasa. När John gick i pension 2010 fortsatte hon ta brödet från butiken, till augusti i år då hon själv gick i pension.

För ett par veckor sedan återupptod transporterna då John Åsvik frågade sin efterträdare **Tomas Träskelin** om han fick återuppta brödtransporten. Och det fick han. Brödet från butiken delas nu ut till hjälpbehövande av församlingarnas diakoniarbetare.

– Diakonin behöver brödet, säger John Åsvik. EU tömde tidigare sina överskottslagren i Europa genom att ge mathjälp. Nu har systemet förändrats. Nu beviljar de i stället pengar till mottagarländerna. Finland kommer att få drygt tre miljoner euro i mathjälp nästa år. Men de pengarna kommer sannolikt först nästa höst.

Birgitta Åsvik och **Lena Streng**, ledande diakon i Vasa svenska församling, intygar att mathjälpen är viktig. De flesta hjälpbehövande kommer när det är en vecka kvar till nästa utbetalning och maten tagit slut.

I Vasa levde 685 barnfamiljer på utkomststöd i fjol och man delade ut ungefär 600 matkassar inom Vasa svenska församling och 3 600 inom Vasa finska. Den finska församlingen är tre gånger större än den svenska.

Kunderna donerar torrvaror

Men när John Åsvik frågade Träskelin om brödet hade han inte räknat med att få motfrågan hur diakonin skulle ställa sig till att ta emot andra varor. Expediten **Rosita Sundén** hade kläckt idén att butiken inför jul kunde ställa fram

en låda dit kunderna fick sätta inköpta torrvaror som gåva till hjälpbehövande.

– Jag läste om att de i Grekland samlade in matvaror på det sättet, säger hon. Jag tyckte att vi kunde göra samma sak här och det tyckte Tomas också. Jag och många andra kommer oss inte till stan för den saken.

Så nu har Åsvik både bröd och torrvaror i sin bil. Två dagar i veckan kör han varorna till diakonimottagningen.

95 ton mat slängdes i oktober

I höst har Vasabladet gjort en artikelserie om hur mycket mat som slängs i butikerna i Vasa. Enligt tidningen slängde butikerna sammanlagt 95 ton mat i oktober i år. I år har affärerna hittills betalat 114 000 euro för att bli av med maten. Det handlar om mat vars sista försäljningsdag gått ut men som till stora delar ännu är ätbara.

– Utgående från årets produktion skulle det ta Finland 325 år att producera all den mat som slängs bort i världen under ett år. Det är otroligt att tänka sig att allt vi producerat sedan 1600-talet slängs bort på ett år, säger John Åsvik.

Numera är det tillåtet att i stället för att slänga maten ge bort den under försättning att den tillagas eller fryses ner den sista försäljningsdagen. Köpmännen Vasabladet talat med är inte odelat positiva till att ge bort maten. Som tidigare köpman och föreståndare vet John Åsvik hur de resonerar.

– Köpmännen är rädda för att få mera arbete, säger han. Att ge bort maten förutsätter en ordnad transportkedja som de kan lita på. De kan inte börja samla på hög i väntan på att någon ska komma efter den. Köpmännen måste kunna lita på att maten hämtas den utlovade dagen.

Tomas Träskelin håller med om att kedjan måste fungera.

– Det väsentliga är att transporten fungerar. Att John kommer som Birgitta

gjorde tidigare. Var hon förhindrad så ringde hon och meddelade om saken. Då är det inga problem, säger han.

Att transportkedjan fungerar är viktigt också för diakonin. Det mesta av brödet som kommer in är utdelat redan samma dag.

– Jag tror inte köpmännen behöver vara rädda att förlora kunder om de ger bort mat åt hjälpbehövande i stället för att slänga den, säger Birgitta Åsvik. Även om de som behöver hjälp får ett bröd så är deras behov så stort att de sannolikt köper något annat i stället. Jag tror inte att det påverkar försäljningen.

Lådan får stå

Givmildheten i Sundom är stor. Efter att Vasabladet uppmärksammat insamlingen förra veckan köpte Sundomborna sex bananlådor fulla med varor på två dagar. Samtidigt fick Åsviks också erbjudande om hjälp med transporter.

– Kunderna frågar mig vad de ska ge, säger Träskelin. Jag har sett efter vad folk gett och så försöker jag hitta på något annat, så att inte alla ger exakt samma sak. Det har mest handlat om torrvaror som risgryn och knäckebröd.

Det är vanligt att kunderna köper tre eller fyra varor som de ger bort.

– Det är glädjande att se att kunderna inte väljer de billigaste varorna att ge bort. Det är varor de själva vill äta. Många donerar upp till hälften av sitt uppköp till diakonin.

Tomas Träskelin har bestämt sig för att lådan för insamling av torrvaror ska få stå i butiken också efter jul.

– Vi kan bra ha den här hela tiden. Den tar ju ingen plats.

– En viktig aspekt i allt det här är att alla har samma värde som människor. De som får hjälpen är inte objekt utan medmänniskor som lever under andra förhållanden är de som har resurser att

GLÄDJEN ATT

få ge är stor bland Sundomborna. Tomas Träskelin och Rosita Sundén har flera gånger fått tömma lådan med torrvaror som Sundomborna donerat. John och Birgitta Åsvik sköter transporten till diakonimottagningen i Vasa.

delas med sig av. Jesus sade också att vi alltid kommer att ha de fattiga ibland oss. Det är inbyggt i det bristfälliga livet här på jorden. Med det betyder inte att vi kan ignorera dem, säger Birgitta Åsvik.

John Åsvik berömmar Sundombornas vilja att hjälpa.

– Men den viljan finns säkert också på andra håll i Finland. Jag hoppas att det här projektet ska kunna sprida sig till andra orter.

Också på annat håll i Vasa görs insamlingar för församlingens diakoni. Förra veckan samlade elevrådet i Borgaregatans skola matpaket bestående av torrvaror och produkter som fyller julborden samt presentkort till mataffärer. Initiativet kom från **Emilie Myrskog**, elev i åkurs 9.

Börja inte för stort

Den som på frivillig väg vill börja hjälpa i samarbete med en butik råder John Åsvik att inte ta en för stor bit i taget. Börja med att ta vara på brödet. Sedan kan man utveckla verksamheten utgående från resurserna.

SEX LÅDOR med torrvaror och en låda äpplen kommer John Åsvik med åt ledande diakoniarbetare Lena Streng som gläds över hjälpen.

– Rent praktiskt kan frivilliga ta hand om bröd, torrvaror och eventuell frukt som butiken beställt för mycket av i samband med en kampanj.

Ägg är heller inte omöjliga att hantera. Då Finland gick med i EU förkortades försäljningstiden av ägg från fyra till två veckor. Men äggen har inte förändrats.

– Till diakonin fick vi ägg från producenterna, säger Birgitta.

För att ta hand om färskvaror måste man ha möjlighet att frysa ner dem eller tillreda dem samma dag som datummärkningen på förpackningen visar sista försäljningsdag.

– Problemet är att kylkedjan inte får brytas, säger John Åsvik. Diakonin behöver också kylutrymmen att förvara maten i. Frågan är vems ansvaret är ifall något går fel. Jag tror inte att vi kommer att lyckas få en kylkedja att fungera med frivilliga krafter.

För att det ska lyckas måste det finnas en större organisation av frivilliga med kapaciteten att ta emot maten, frysa ner eller tillreda den dagen maten

”Alla har lika värde som människor. De som får hjälpen är inte objekt utan medmänniskor som lever under andra förhållanden.”

Birgitta Åsvik

ska bort. Åsvik tror inte att det räcker med fem eller tio personer.

– Men jag hoppas att vi kan gå mot det i framtiden.

Enligt Åsvik kommer det inte att lyckas att frysa ner maten i butiken. Det räcker inte att frysa ner maten till –18 grader i en vanlig frysbox om den ska vidare. Den ska frysas ner till –30 grader. Inom industrin gäller –36 grader. Det man fryser ner hemma ansvarar man själv för.

– Frälsningsarmén hämtar färskvaror från en del butiker i Vasa, varor som de fryser ner, säger Birgitta Åsvik.

Medan hon var verksam inom diakonin hade hon mest ensamman män i åldern 30 till 70 år som klienter.

– De flesta hade för låga pensioner eller var på fel sida av gränsen för att få stöd. Endast tjuugo procent av dem var missbrukare.

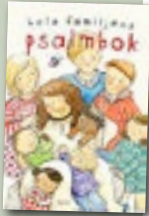
Varför männen dominerar har hon inget svar på.

– Kanske kvinnorna handlar mat på ett annat sätt. Många kvinnor bakar också sitt bröd själva.

PRESENTATION

Nya psalmer
för de mindre

Libris har gett ut en ny samling psalmer och sånger som lämpar sig för den som sjunger tillsammans med barn. *Hela familjens psalmbok* (2013)

är en mycket trevlig sångbok, en bok man alldeles säkert kan ha glädje av i barngruppen eller på familjegudstjänsten, i barnkören och på dopdagen.

Den inbundna boken är till formatet ganska liten och har stadiga pärmar. På insidan är sångerna numrerade och uppdelade tematiskt. För julens samlingar finns till exempel ett segment med advents- och julsånger. *Hela familjens psalmbok* känns verkligen som en miniversion av de vuxnas psalmbok, men den är betydligt mera inbjudande. Boken är rikligt illustrerad av brittiska **Susie Poole**, vars bilder är spridda i stora delar av världen i både barnböcker- och biblar.

Det finns enkla noter med ackord till alla sånger och en lista över gitarrackord på slutet. En del av sångerna har också fått en liten fakturita där någon intressant om sången i fråga lyfts fram. Visste du att **Joseph Mohr** och **Franz Gruber** skrev *Stilla natt* julen 1818 när orgeln i deras kyrka var trasig? På flera uppslag hänvisas användaren också till den text i Bibeln som inspirerat skribenten eller kompositören och några av sångerna har fått sällskap av en bön, bibelvers eller citat.

Bland materialet finns både gamla psalmer, moderna klassiker och helt nyskrivet material. Det enda jag saknar är en lista över när sångerna är skrivna. Som det är nu hittar man helt enkelt inte de sånger som är specialskrivna för boken om man inte redan vet vilka de är.

CHRISTA MICKELSSON

Klappar för var och en

JULKLAPPSTIPS. Det finns oändliga möjligheter för den som vill glädja sin vän med en julklapp. Men vad ska man välja? Kyrkpressens redaktion har plockat fram sina bästa julklappstips.

SOPSKYFFEL & BORSTE

HATSTÄDAT har jag många gånger. Det är ibland den yttersta energireserven när den andliga och kroppsliga bränsletanken är tom en lördagsförmiddag och faktum kvarstår: att man /nån måste. Efter att ha läst **Maria Antas** *En stor bok om städning* greppar jag mattpiskan med en ny insikt. Inte kärlek, och aggressionerna mot själva görat finns ibland kvar. Men med en viss känsla av ... försoning. Och när hon skriver att de piskade mattorna tas in med luft mellan fibrerna fattar jag plötsligt varför jag trots allt ändå gör det här (ibland). Städboken blir ett städkalejdoskop där Antas analyser av samhällsutveckling, städnojor, rutiner och klassfrågor blandas med det personliga som slår upp dammar av - mina egna minnen och ger mig perspektiv. Ibland överrumplande: Jag visste inte att förklädet var gammalmodigt. Inte heller mattpiskningen. (Som jag alltså kunde idka oftare.)

Den där lediga fredagen efter att jag läst ut sista kapitlet i städboken tillåter jag mig därför att njuta av det terapeutiska i att städa. Bara städa. Samtidigt som jag bejakar insikten att rutinen "städa-varje-freda" inte längre är norm.

Någon därute kunde faktiskt alltså gilla sopskyffeln och -borsten i paketet. Men smussla med boken också. Och välj noga vem du ger klappen till.

MAY WIKSTRÖM

... OCH PÅ JORDEN FRED

DRÖMMEN är antagligen bra mycket äldre än evangelietext. Det här är julklappen till den som på frågan om önskelista svarar "Fred på jorden och mat åt de svältande". Det här är julklappen till den som känner hjärtat mjuknat och längta inför julens evangelietext om änglasången och fredsbudskapet.

Genom Kyrkans Utlandshjälp kan man ge ett litet stycke julfred i gåva åt någon. Pengarna används för organisationens arbete i områden som drabbats av konflikter. Kyrkans Utlandshjälp hjälper till med återuppbyggnaden för att skapa stabilitet i området och främjar dialogen för fred mellan parterna i konflikten.

På julen kan längtan och hoppet kännas ännu starkare. När jag fick årets katalog med annorlunda julgåvor i min hand och hittade julfreden mitt bland alla andra konkretiserade vackra tankar ska jag erkänna att jag blev rörd. Blev du också, eller känner du någon som kanske skulle bli det? Då kan det här vara julklappen du letar efter. En julklapp som tar större plats i mottagarens hjärta än i mottagarens hem. En julklapp som förnyar hoppet om att världen trots allt kan bli en bättre plats.

ERIKA RÖNNGÅRD

ETT KNIPPE FOTOGRAFIER

DET DÄR MED att slutet var nära för fotofirmorna då digitalkamerorna kom in på marknaden var ju som bekant en onödig farhåga. Vi lär aldrig ha framkallat foton i den takt vi gör nu, för det finns ju så mycket mera att ta av.

Ändå kan det vara svårt att få ändan ur vagnen. Ibland är tröskeln överflödet och sällandet. Alltid har man inte ens tillgång till de foton man gärna skulle framkalla - de allra finaste från resan var det kanske någon annan som tog.

Mitt julklappstips är därför att framkalla de bästa foton du tagit på vänner och släktingar och paketera in dem som julklappar. Den ambitiösa kan snofsa till det med inramningar eller fotoböcker som finns i en uppsjö varianter och beställs över nätet. Men alldeles vanliga fotografier i storleken 10x15 gör också jobbet. Eller varför inte lite större storlekar?

Gävo fotografierna kan med fördel också skickas i platta lätta kuvert till de nära och kära som firar på annan ort än du. Kanske det också ryms några kylskåpsmagneter i paketet, så kan fotografierna också få en synlig plats utan allt för stor ansträngning.

CHRISTA MICKELSSON

FOTO: JEREMY BENGTS

Överkurs för vilda bebin

BABYPOESI

Rättan Bettan och masken Baudelaire. Babypoesi och vilda ramsor.

Författare: Annika Sandelin och Karoliina Pertama
Förlag: Schildts & Söderströms

Den är fruktansvärt läcker, **Annika Sandelins** nya

barnbok för de allra minsta. **Karoliina Pertamas** illustrationer är sprakande färggranna, lite retro, helrätt som julklapp 2013. Jag är rädd att vi kommer att få tio exemplar av den.

Lillebror, sex månader gammal, älskar redan boken - men det är inte en väldigt poetisk kärlek. Han vill äta upp den. Han vill hålla den själv. Han vill riva

papper. Han vill.

Det fungerar inte att läsa boken med en vild bebi i famnen, åtminstone inte för mig. Ramsorna är vackra, finurliga, rörande men för långa för vår rugbybrorsa. Kanske är han bara ovanligt okänslig för poesi men vi njuter allihop mest om han får ligga på golvet och gnaga - och kanske lyssna - medan jag läser högt en bit bort. Det rytmiska språket med rim och svung tilltalar säkert

också bebiöron.

Några av ramsorna är försedda med lekinstruktioner och det fungerar säkert bra om man orkar lära sig texten utantill så att man kan rimma och göra rörelserna samtidigt. Också här känns texten lite för lång för ett trött huvud, några få rader som man kan upprepa räcker så bra för oss just nu.

Kanske är det en av hemligheterna bakom **Jujja** och **Tomas Wieslan-**

ders älskade **Mamma Mu**, att det vanligen är väldigt korta ramsor och sånger?

En som däremot förstår sig på både bilderna och finurligheterna med **Rättan Bettan** och masken **Baudelaire** är storebror, snart tre år. Kanske är han en större poet än sin brorsa eller så är boken helt enkelt lämpligare för små barn än för bebisar.

NINA ÖSTERHOLM

NÅGOT UNDER 20 EURO

SEDAN NÅGRA är tillbaka har vi inom familjen försökt tona ner upphaussningen kring julen. Vi vill inte fira jul på reklamens villkor. Vi försöker att inte falla in i köphysterin och de uppskrivade förväntningarna som jultraditionerna bjuder oss in i.

I stället vill vi skapa tid att stanna upp och reflektera över julens budskap; Gud lät sin son födas till jorden för att bygga över klyftan som konsekvenserna av våra dåliga val skapat mellan Honom och oss.

Ibland lyckas vi bättre och ibland lyckas vi sämre.

Som ett led i det här har vi tillämpat en övre gräns för vad julklapparna får kosta. I år är gränsen 20 euro. Det viktigaste är inte gåvans värde utan glädjen att få ge.

I ärlighetens namn måste jag medge att jag ibland överskridit gränsen. Men en maxgräns sätter fart på kreativiteten och fantasin.

En guldgruva där man kan göra oväntade och förmånliga fynd är naturligtvis loppmarknaderna. Den loppmarknad jag besöker mest är Missionsstugan i Jakobstad som Pedersöre församling driver. Där kan man göra verkliga fynd och samtidigt understöda antingen missionen eller den lokala diakonin beroende på månaden.

Senast jag var där kom jag hem med två CD-skivor, en skiva med etnisk afrikansk musik och en av en artist jag lysnade på under 70-talet. De kostade mig sammanlagt en euro. Fast de blir inga julklappar, ifall du undrar.

Fantasin har inga gränser.

■ JOHAN SANDBERG

Lite härligt, lite jobbigt

BOOK

Världens sista kväll och andra texter

Författare: C. S. Lewis
Förlag: Libris 2013

Eftersom det är ett tag sedan **C.S. Lewis** dog (exakt 50 år, faktiskt) har de flesta Lewis-fans antagligen försonats med tanken att det inte är lönt att vänta på några nya verk: bäst att titta i bokhyllan därhemma och läsa om någon av de gamla godingarna i stället. Men se där tog man fel.

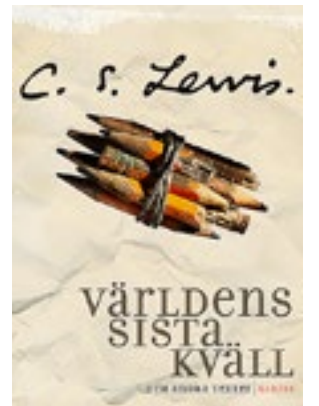
Förlaget Libris i Sverige firar 50 år efter Lewis död med att ge ut ett verk som innehåller en samling på femton texter, många av dem aldrig tidigare översatta till svenska: *Världens sista kväll och andra texter*.

Jag har alltid gillat Lewis, allra mest för att han är en lysande stilist, i sina bästa ögonblick samtidigt knivskarp och fylld av kärlek. När Lewis är bra är han så bra att jag känner att hans texter aldrig kommer att åldras.

Men sedan kommer de där stunderna då jag är tacksam över att jag inte var fysiskt på plats och åhörde just det föredraget som nu är nedtecknat och översatt och inbundet mellan två pärmar för att begrundas av kommande släktled. När han är som sämst är Lewis som en insändarskribent av den där knarriga, envetna och självgoda sorten.

Samlingen *Världens sista kväll* innehåller texter av bägge sorterna: härliga och jobbiga. Till de härliga hör *Härlighetens tyngd* (The weight of glory) som jag nu för första gången läste i sin helhet. Det är en text som Lewis skrev som en predikan i en av universitetskyrkorna i Oxford i juni 1941. Den handlar om den längtan som Lewis tror är inbyggd i oss, den där känslan som vi drabbas av varje gång vi ser eller hör något riktigt vackert. Vi kunde kalla den romantik eller nostalgik, Lewis tror att känslan finns där för att den är en längtan som enbart kan tillfredsställas i himlen.

Sedan ger han sig in på gissningar om vad ord som "ära" och "härlighet" kunde betyda i livet efter döden.

C. S. Lewis är mest känd för sina andliga böcker och för barnboksserien om Narnia.

Det budskap Lewis försöker banka i oss är att det inte finns några "vanliga människor". Det är "odödliga varelser som vi skojar med, jobbar med, gifter oss med, snoppar av och utnyttjar – odödliga skräckväsen eller eviga ljusvarelser".

En annan fin text är *Bönens kraft* (The efficacy of prayer). På ett enkelt och logiskt sätt reder Lewis ut bönens problem: hur kommer det sig att vi samtidigt uppmanas att be "ske din vilja" och samtidigt får en känsla av att vi kan be om precis vad som helst i Jesu namn? Och inte bara be utan också få vår bön besvarad. Lewis ger inga svar, han är lika förbryllad som jag, men det hjälper mig i min egen förvirring att han formulerar frågan så tydligt.

Personligen tycker jag att C.S. Lewis är som bäst när han skriver om att vara kristen på ett sådant sätt att han riktar sig till dem som också är kristna. Då kan han tillåta sig att vara osäker, det finns en mildhet över texterna, ett personligt inslag som man kan och vill ta till sig.

Det är när Lewis börjar föreläsa för den vilseleda, ateistiska massan som jag här svårt med honom. Han argumenterar, krånglar in sig i komplicerade resonemang och får i värsta fall läsaren att känna sig både korkad och upprorisk. Jag kan föreställa mig hur han smågnabbades just på det här sättet med sina professorskolleger – och jag orkar inte lyssna.

Lyckligtvis kan jag välja. Den här samlingen innehåller glittrande guldkorn men också sådant jag aldrig har som avsikt att läsa om.

■ SOFIA TORVALDS

BILDNING OCH SJÄLVFÖRTROENDE!

ALLT OFTARE för jag numera sådana här diskussioner med mina vänner:

– Vad dum jag var när jag i tiderna inte förstod vilken otrolig förmån det var att få lära sig franska / historia / musikteori / att spela oboe. Tänk om jag fick göra om allt nu! Jag skulle njuta så oerhört!

Visitter och minns hur vi under studieåren sov genom föreläsningar och bara längtade

efter att få gå på kaffe. Tänk! När vi hade chansen att fördjupa oss i litteraturteori! I dag inser vi hur mycket vi gick miste om när vi inte lyssnade medan någon verkligen försökte lära oss något.

Men – kära vänner – lyckligtvis är det aldrig för sent. Ge din vän, din släkting eller din kära maka/make den bästa presenten av alla: chansen att lära sig något nytt.

Bjud dem på en kurs i franska. Anmäl dem till simning för nybörjare. Fixa in dem på en arbetskurs där de får lära sig någonting de alltid längtat efter: blåsa glas, rita upp ett släktträd eller konversera på japanska.

Det är aldrig för sent att lära sig sjunga.

Det är aldrig för sent att lära sig dansa.

Det är aldrig för sent att anmäla sig på skrivarkurs och börja på en roman.

Det är härligt att arbeta hårt och lära sig nytt. Dessutom höjer det självförtroendet.

■ SOFIA TORVALDS

GÖR NÅGOT TILLSAMMANS

NÄR JULEN firas i sällskap med svärföräldrar och barnens två kusinfamiljer, alla med flera barn i olika åldrar, blir det sammanlagt ganska många personer som står på julklappslistan. Inte för att vi brukar göra några listor i vår familj. I stället för att köpa saker, eller något som vi inte är säkra på att mottagaren alls är intresserad av, har vi satsat på aktiviteter.

Kusinfamiljernas barn får ett julkort där det utlovas någon form av gemensam aktivitet. Det kan exempelvis vara ett besök i en allmän simhall åtföljt av ett restaurangbesök, eller att vi bjuder dem på mat hemma hos oss. Tidpunkten lämnas öppen och den kan man komma överens om senare, så att den passar för alla.

Det gäller förstås att se till att arrangera aktiviteten och det gemensamma programmet innan det hinner bli påsk eller midsommar. Bara den egna fantasin sätter gränser för vad man kan hitta på tillsammans. Kanske ett museibesök, bio- eller teaterbesök, eller om barnen är små ett besök till någon inomhuslekpark.

För vuxna och äldre barn får man sedan hitta på något annat. Ibland har vi gett en matlagningskväll på Arbis eller gett till Afrika via Kyrkans Utlandshjälp i present.

■ TOMAS VON MARTENS

Hipsterjesus på Instagram

JULKALENDER. Under december månad fram till jul kan man följa Hipsterjesus på Instagram. Det är kyrkans central för det svenska arbetet och det finska kommunikationsteamet vid Kyrkostyrelsen som står bakom bildserien.

– Vi ville göra vardagliga bilder där den andliga dimensionen kring julen är närvarande, på ett li-

te roligare sätt som kan få människor att dra på munnen, berättar **Kajsa Heselius** på KCSA.

Hon berättar att Jesus uppfyller många av kännetecknen för så kallade hipsters: han har skägg, sitter ofta på marken och måltiderna spelar en central roll på bilderna av honom.

– Därför uppstod tanken på en Hipsterjesus som

JESUS RÖR sig på stan och gör vanliga saker i den bildkalender på Instagram som webbredaktörer på Kyrkostyrelsen gjort.

vandrar omkring bland oss. Jesus som person tänker jag mig att är ganska lätt att tala om då han står för det givmilda och tillåtande i vår värld, något som jag själv hoppas att kyrkan också skulle förknippas med.

Bildserien är en slags adventskalender, där man får följa Jesus då han rör sig på stan. Till exempel går han på gudstjänst, tänder ljus i och

kollar på nya kläder.

– Vi hoppas att bilderna ska ge våra Instagramföljare en liten andningspaus i vardagen inför jul och påminna om gemenskapen mellan oss alla.

Jesus spelar av musikern **Markus Kankkonen**. Bildserien publiceras på två Instagramkonton, ev_luth_kyrkan och kirkko_suomessa.

■ CHRISTA MICKELSSON

Fridfull jul och ett välsignat Nytt År!

Touring Partner

Tel. 0500-162 120

PARTOURS

Pargas
044 052 4911, 044 552 7427

**Stenhuggeri
Levander**

tel. 09-387 6284

**Taxi
Kurt Öhman Oy**

Tfn. 0400-506929

KONTAKTOR Oy AB

Tel. 06-317 7900

Nagu Apotek
Nauvon Apteekki
(02)465 1414
Korpo Apotek
Korppoon Apteekki
(02)463 1366

Oskar Haglund AB /
Lindell Travel Team
Vasa
0400-667388

**Klockor-Smycken
Nygårds
UR-GULLD
Tel. 224 2800
Matsilver-Presenter**

**G.NYMAN
BYGGTJÄNST**

KÄLLBY TEL. 06-766 7922
www.gnymanbyggjtjanst.fi

brasserie
www.brasserie.fi

Fiskaffär Snickars Ab

Tel. 050-527 2306

Nynäs Golf Ab

pan·rama
LÄMCKRESTAURANT - LÖSNÄRREKINTOLA

www.panoramavasa.fi

**Jeppo Kraft
Andelslag**

Tel. 06-788 8700, fax 06-788 8749

Werthmanns Begravningsbyråer
Ab Werthmann Oy

www.werthmanns.com

**CJ-Center Kb
Jonny's
Försäljningstjänst**

www.cjcenter.fi

**MASKINSERVICE • KONEHUOLTO
MARANDER**

www.marander.fi

**Nykarleby
Bostäder**

Tel. 06-785 6100

VVS & EL
ENERGIINGENJÖRERNA
STAGNÄS & NYLUND
LVI & SÄHKÖ
ENERGININSINÖÖRIT

(06)345 1270

**Malax Blomstercenter-
Begravningsbyrå AB**

mbb@pp.malax.fi
www.malaxbegravningsbyra.fi

Korsholms Kommun

www.korsholm.fi

**Frank Mangs
Center**
www.frankmangcenter.fi

M BRÖMAN

Kungsg.8, Ekenäs 019-246 2949
Köpmangsg. 4, Karis 019-230 161

LOCUS

www.locus.fi

SFP RKP

**ENEBERGS
BEGRAVNINGSBYRÅ**
Tel. 018-19028

BACKMANS OPTIK

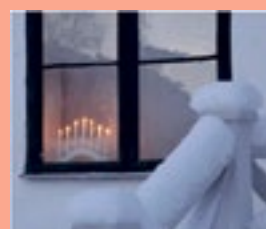
Tel. 018-19 226

BOX BED & BREAKFAST

Handelsmans Cafe
www.uuwanas.fi SIBBO

Begravningsbyråer
NYMAN & Co Ab
www.hautausnyman.fi

Nykarleby stad
Småstad som öst

PÅ GÅNG

DE VACKRASTE JULSÅNGERNA sjungs i år för 41:a gången. De insamlade medlen används för att hjälpa barn med funktionshinder i utvecklingsländerna.

Läs församlingsannonserna för att få reda på när man sjunger De vackraste julsångerna i din församling – eller kolla in alla sångtillfällen på adressen www.devackrastejulsangerna.fi.

9 LESSONS AND CAROLS
Anglican Church in Finland Christmas Carol Service onsdag 18.12. kl

19.00 i Domkyrkan. Kollekt till Frälsningsarmén.

JULKONSERT MED JUBILATE i den stämmningsfulla Tyska kyrkan sö 22.12 kl. 18. Kören dirigeras av Timo Nuoranne. Biljetter 20/10 e vid dörren, förköp www.biljett.fi, Luckan eller korister. Barn under 12 år gratis. Tyska kyrkan, Unionsg. 1, Helsingfors.

FÖRBEREDELSEKURS för äktenskap. Att gifta sig är en stor händelse. Pedersöre prosteri ordnar för fjortonde året i rad ett veckoslut för par som planerar att gifta sig eller nyligen har gjort det. Kurskoncept

etter kommer från England och används i över 70 länder.

Kursen ordnas på Merilä lägergård i Pörkenäs utanför Jakobstad 10-12.1.2014. Boris och Vivian Salo är kursdragare, övriga medverkande är bl.a. Tobias & Sara Sandell, Mathias & Tanja Forsblom och Anders & Emilie Holmberg. Kursen består av föreläsningar och parövningar och innehåller ingen gruppdynamik. Möjlighet till övernattning finns. Kursavgift 40 euro/par, mat 40 euro/person, logi 40 euro/person. Anmälan till jsv@evl.fi, 0403100410. Kursen är en fin förlovningspresent, bröllopspresent eller julgåva!

LEDIGA TJÄNSTER

Borgå svenska domkyrkoförsamling lediganslår ett vikariat som

DIAKONIARBETARE

Som tillträds 1.2.2014 eller enligt överenskommelse till och med 30.9.2016.

Platsannonserna finns på www.borgaforsamlingar.fi. Ansökan riktas **senast 3.1.2014 kl. 15.00** till Församlingsrådet i Borgå svenska domkyrkoförsamling, PB 140, 06101 Borgå.

TUNABERG
HUGO OCH MARIA WINBERG
VÄSTERSÅS
TUNARO

Hugo och Maria Winbergs stiftelse upprätthåller servicehusboende på **Tunaberg** och vårdhemmet **Tunaro** för svenska pensionärer. Hör dig för om vi har lediga servicebostäder.

Vi behöver dina frivilliginsatser, kontakta **Mona Sandberg, 050-520 2700**.

Vi tar också gärna emot gåvor och testamenten, kontakta **Ken Thilman 040-5568 312**.

D-vitamin då det är som bäst. **Prisbelönad!** www.bioteekki.fi

Bioteekki Lyko D plus
Stark, 25 µg D3-vitamin och 5 mg lykopen.

Bioteekki Teho D plus
Stark, 25 µg D3-vitamin.

Bioteekki Teho D droppar
Dryg, 10 µg/droppe D3-vitamin.

Säkra din tillförsel av **D-vitamin!**
SUOMEN **BIOTEKKI OY**
www.bioteekki.fi

Försäljning: Hälso- och naturkostaffärer, -avdelningar och på apotek.

MARKNAD

ÖNSKAS HYRA

En grupp troende vänner söker rymlig lägenhet/bostad med 4-6 rum i Helsingfors. För mer information, vänligen kontakta: Magdalena Eklöf, tel. 0456501264.

Hanken studerande söker etta fr.o.m första februari 2014 i Helsingfors. Tel. 0453238788.

Rökfri doktorand önskar hyra lägenhet i Tammerfors från 1.2.2014 (ev. även 1.1.2014). Max 600€ med bra förbindelser till TAYS. Ring 044 583 89 79/ Anna

Önskar hyra Blivande miljöinspektör med familj önskar hyra radhuslägenhet i Vasa med omnejd från 1.1.2014. Cirka 60-80 m2. Marcus Tjärnu 040-4194737

Önskas hyra lägenhet i centrala Vasa. Jag är en 26-årig teolog som söker billig etta eller tvåa i centrala Vasa för tiden 01.01.2014-31.05.2013. Gärna möblerad. 0503509360

Optisk specialaffär

BACKMANS OPTIK
Torggatan 9 Tel. 018-19 226
Mariehamn

BERÄTTA OM DIN FÖRSAMLING!

Den här sidan finns till för dig. Roliga verksamhetsidéer, festliga jubileum eller en viktig gemenskap. Skriv, fotografera och berätta om vad som händer i DIN församling! Skicka in din artikel till redaktionen@kyrkpressen.fi. Redaktionen väljer och redigerar materialet.

Att se bättre ger mig högre livskvalitet

"Med åldern har jag fått sämre syn." Det berättar Luleåbon Kjell Lundberg, en glad pensionär och fd rektor. Under flera år har han varken kunnat läsa tidningen eller lösa korsord mer än någon minut i taget. "Blue Eye är bra för mina ögon. Nu kan jag köra bil igen och jag löser flera korsord varje kväll."

Bevarar synskärpan

Det unika kostillskottet Blue Eye innehåller antioxidanter som bevarar synskärpan och skyddar ögat. Dagsdosen 1 tablett motsvarar en hel kopp svenska blåbär (blåbärsextrakt) samt hela 25 mg Lutein från ekologisk ringblomma, en väldokumenterad medicinalväxt.

Normal synförmåga

Blue Eye innehåller Zink, vitamin A och vitamin B2 ämnen som bidrar till att bibehålla normal synförmåga.

Lutein finns i gula fläcken

I gula fläcken finns ett ämne som heter lutein. Lutein kan kroppen inte tillverka själv, det måste tillföras via kosten. Lutein finns i växter och bär. Gula fläcken är avgörande för synförmågan vid exempelvis läsnings. Halten lutein kan med stigande ålder reduceras i gula fläcken och därmed

Mindre ansträngda ögon

Blåbär hjälper kroppen att motverka ansträngda ögon samt att bibehålla cirkulationen i de små kapillärerna. Blue Eye innehåller även andra antioxidanter så som Zink, Selen, E-vitamin, Salvia, Quercetin och Rutin, som även de kan motverka oxidativ stress i ögonen.

synförmågan. Blue Eye innehåller lutein från ekologisk ringblomma.

Sveriges mest sålda

Blue Eye, som är Sveriges mest sålda blåbär- och luteinprodukt, innehåller en kopp svenska skogsblåbär per tablett.

Skyddar mot oxidativ stress

Blue Eye innehåller också C- och E-vitamin som skyddar cellerna mot oxidativ stress. C-vitamin kan kroppen inte bilda själv, det måste vi tillföra utifrån.

Lutein är bra för synen

Lutein är en antioxidant som ansamlas och finns naturligt i gula fläcken (Macula lutea) i ögats näthinna. Med kosten får vi i oss cirka 2,2 mg Lutein per dag. Forskning och vetenskapliga studier* visar att ett extra tillskott av Lutein på minst 6-14 mg per dag är bra mot åldersförändringar i ögat.

* På www.elexirpharma.fi kan du läsa mer om de vetenskapliga studier som nämns i texten ovan.

elexirpharma

Iskmovägen 114 B ISKMO - info@elexirpharma.fi - 06 343 65 06 - www.elexironline.fi

Räcker i två månader

Ett paket Blue Eye räcker i två månader och finns att köpa på Apotek och i Hälsokostbutiker. Blue Eye kan beställas fraktfritt på tel. **06-343 65 06** eller på www.elexironline.fi. Produkten kommer hem i din brevlåda inom 2-3 vardagar.

Pris: 32 tabletter 26,00 € och 64 tabletter 38,50 €

INKAST ANN-CHRISTINE MARTTINEN

Länge leve högläsningen!

FÖR ATT få lite vuxentid insisterade mina föräldrar i tiderna på att jag och min syster gick tidigt i säng. Sedan satte de sig i var sin soffstol och mamma läste högt för pappa. De läste böcker som inte var lämpade för barn. Men då jag riktigt spetsade öronen hördes det mesta genom dörren. Länge leve högläsningen! På det sättet stiftade jag i unga år, på 50-talet, bekantskap med Väinö Linnas *Okänd soldat* och *Här under polstjärnan*.

Högläsningstraditionen lever hos oss, speciellt under bilresor. Den som inte kör läser högt och underhåller föraren.

I höst blev det aktuellt med högläsning igen. Vår dotter klagade på att nioåriga Tobbes högläsning haltar. Övning? Vill inte! Däremot har han inga svårigheter med Minecraft. Ynglingen bygger upp virtuella världar snabbt och behändigt.

Mormoderns marknadsföring lyckades. Erbjuds: spännande följetong varje tisdag, god mat och umgänge. Vi skapar tillsammans följetongen om Mikko, Klaus och Milla. Tobbe står för idéerna. Jag skriver under veckan. Sedan läser han högt dagens avsnitt. Vi har redan över 50 sidor färdig text.

HITTILLS HAR våra barnhjältar i smyg underhållit en kattmamma med ungar i skolans källare och överraskat tjuvar som stulit skolans datorer. De har också mött en lärare från Afghanistan som flytt undan talibanerna. Allt sker i Tobbes närmiljö.

För att kolla detaljer har vi gått till skolan och checkat hur tjuvar möjligen kan komma in och ut. Vaktmästaren rynkade pannan.

Tobbe krävde att Mikko hamnar i tjuvarnas bil med tejp över munnen. Jag föreslog mindre skrämmande lösningar. De accepterades inte. Detaljerna måste kollas igen. Jag konsulterade en bekant polis. Hon bekräftade att följetongens poliser agerade trovärdigt på Ring III.

Den afghanska läraren var lättare att hantera. Tack vare arbetsären i Pakistan kunde jag lotsa Abdul, som jagades av talibanerna, sakkunnigt över bergen från Afghanistan till flyktinglägret i Peshawar. Sedan blev det stopp. Jag måste kontakta det tidigare ambassadören för att veta hur vi får Abdul lagligt till Helsingfors - Vanda flygfält och ut genom porten till ett nytt liv. Ambassadören lät sin kreativitet blomstra och skrev en hel A4 åt oss. Tobbe var imponerad.

Nästa tisdag är ämnet en båtresa och idrotts-tävling i Stockholm. Där riktar någon skurk en infraröd stråle mot den bästa sprintern och förstör loppet. Vem ska jag kontakta om kunskaperna inte räcker till?

Tobbe läser högt och villigt, varje tisdag, utan stress. Nu är det jag som börjar stressa. Tänk om Tobbes fantasi och önskemål snart överskrider mormors förmåga?

Ann-Christine Marttinen är filosofie magister och tidigare missionär.

ARVSYND FÖRKLARING

Vi syndar för att vi är syndare av naturen

Asta Eriksson och kanske många med henne förstår inte min tidigare insändartext om arvsynd i KP 49. Därför en förklaring:

Vad menar jag med: "100% syndiga, 0% skyldiga"? Säg att jag skadat någon och blir dömd för det. Men jag gottgör det själv i fängelse eller så gottgör någon annan på ett sätt som lagen kräver. Jag är då fortfarande en brottsling (till 100%), medan jag inte blir dömd på nytt för ett redan sonat brott (0% skyldig). På samma sätt har Jesus gottgjort mina och hela världens synder på ett sätt som Guds lag kräver. Om jag tar emot denna gottgörelse, som ges fritt och för intet, är jag fortfarande en syndare, men en som fått nåd.

Det är livsviktigt att vi tar emot Jesus och hans fullkomliga gåva - rättfärdighet (= skuldlöshet) genom tron: Inför Gud och Hans normer duger bara det fullkomliga.

Om "Att tvingas höra att mina barn föds med arvsynd!" . Männe Asta Eriksson märkt att hennes barn som små inte behövede läras att vara själviska, att slå till sina syskon om de blev arga, eller själviskt rasa mot sina föräldrar om de inte fick de godis och de saker de ville ha. Att barnen kan det här av sig själva är dock de flesta mödrars erfarenhet. Att de ska vara artiga, att de ska lyda sina föräldrar, att de i tonåren ska komma hem i tid - det måste man däremot lära dem.

Vi människor - alla - bär på ett förfärligt arv från den första människan Adam. Det innebär att vi som Adam vill bryta oss loss från det Goda, från Gud som skapat oss till sin avbild, och leva på annat sätt än Han bjudit oss. Vi vill helt enkelt inte älska Honom eller vår nästa som oss själva utan har satt oss själva och vår egen lycka, framgång, rikedom och så vidare främst, om nödvändigt på andras bekostnad. Genom vårt sinnelag är vi Guds fiender, säger Bi-

beln. Ett barn har ärvt allt detta - det kommer inte plötsligt in när vi är vuxna (som jag ser det är ett barn inte moraliskt ansvarigt förrän vid den ålder då det kan skilja på vad det vet eller lärt sig vara rätt och fel).

Det ovan beskrivna är det vi kallar arvsynd eller syndafördärvet. Vi blir inte syndare genom vad vi gör, utan vi gör synder eftersom vi är syndare av naturen.

Gud har givit oss sin heliga lag (närmast de tio buden) för att vi ska upptäcka att vi är syndare. "Där ingen lag finns,

"Faktum är att Gud velat visa oss sanningen om oss själva - kristna och icke-kristna - också om det inte är trevligt."

finns heller ingen överträdelse."

Asta Eriksson och många med henne tycker att talet om arvsynd är tomma hotelser. Men faktum är att Gud velat visa oss sanningen om oss själva - kristna och icke-kristna - också om det inte är trevligt.

Gud kommer inte med hotelser utan med ett oerhört stort erbjudande. Han vill ge oss läkedom för allt detta, läkedom som inte bara hjälper oss att rida ut detta livets oundvikliga stormar, utan visar vägen hem till Guds eviga rike den dag vår tid på jorden är slut. Den läkedom kommer fram i Bibelns ord: "Gud var i Kristus och försonade världen med sig själv. Han tillräknar inte människorna deras synder och Han har anförtrott sina apostlar (och deras efterföljare) försoningens ord."

finns heller ingen överträdelse."

Asta Eriksson och många med henne tycker att talet om arvsynd är tomma hotelser. Men faktum är att Gud velat visa oss sanningen om oss själva - kristna och icke-kristna - också om det inte är trevligt.

Gud kommer inte med hotelser utan med ett oerhört stort erbjudande. Han vill ge oss läkedom för allt detta, läkedom som inte bara hjälper oss att rida ut detta livets oundvikliga stormar, utan visar vägen hem till Guds eviga rike den dag vår tid på jorden är slut. Den läkedom kommer fram i Bibelns ord: "Gud var i Kristus och försonade världen med sig själv. Han tillräknar inte människorna deras synder och Han har anförtrott sina apostlar (och deras efterföljare) försoningens ord."

ULF EMELEUS
Helsingfors

SYND OCH ARVSYND

Jag lever vidare med min egen tro

Jag har i Våga fråga -spalten önskat svar på frågan "Vad är synd" och önskat få en förklaring på "arvsynd". Ett par teologer har försökt förklara vad synd är, men ännu har jag inte fått ett svar som jag verkligen kan ta till mig.

Johan Westerlund säger att "synd är det som för oss bort från Gud". "Omvändelse är att vända synden ryggen och igen söka sig mot Gud. Dessvärre är vi ofta långt vilse och det är inte lätt att veta riktningen. Omvändelse behövs för varje dag."

Jag förstår det här som att vad vi än gör i tankar, ord och gärningar så syndar vi. De enda som hela tiden går med ansiktet mot Gud är väl de som drar sig undan från det aktiva livet bland medmänniskor och i samhället och ägnar hela sitt liv åt att helt och fullt tjäna Gud, i stil med dem

"Jag uppfattar synd som aktiva missgärningar och fel."

som går i kloster. Knappast var ett sådant liv Guds tanke med människans liv!

Om vi oupphörligen går vilse och syndar så har jag svårt att tänka mig att beroende vad jag gör så syndar jag när jag inte i min vardagliga vandell hela tiden har Gud i tankarna. Enda gången jag är fri från synd är efter att jag i kyrkan fått syndernas förlåtelse - innan jag ens hunnit tänka en tanke som kan betraktas som synd.

Som jag tidigare har sagt så avviker min uppfattning om synd från den teologis-

ka uppfattningen. Jag uppfattar synd som sådana aktiva missgärningar och fel som jag gör mot Gud, mot mina medmänniskor och mot samhället. Förlåtelse för dessa synder får vi endast genom att göra upp med dem vi har syndat mot - inte genom allmän syndernas förlåtelse i kyrkan eller av en präst.

Tack för de teologiska tolkningarna som nog har väckt vissa tankar hos mig, trots att de inte har ändrat på min uppfattning om synden och det omöjliga med arvsynd. Jag lever lyckligt vidare i min lilla gudstro där synden inte är något som hela tiden tynger mig, utan något som jag själv ställer till med och som jag själv ska åtgärda.

GUNNAR O WECKSTRÖM
Vanda

RÄTTELSE

I förra veckans KP skrev vi om **Monica Heikel-Nyberg**, som nyss avlagt högre pastoralexamen. Då hette det att Heikel-Nyberg är den första kvinnan i Borgå stift som avlagt en sådan examen.

Men det stämmer inte - den första kvinnan i Borgå stift som avlade högre pastoralexamen var i själva verket **Yngvill Martola**, docent i praktisk teologi vid Åbo Akademi. Hon tog examen i samband med att hon disputerade år 1989.

Högre pastoralexamen är den högsta inomkyrkliga examen, en examen som berättigar till att bli vald till assessor och dekan vid domkapitlet och till domprost.

Redaktionen beklagar misstaget.

OPINION INFORMATION

Skicka insändaren till:

Kyrkpressen/opinion
Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors
E-post: redaktionen@kyrkpressen.fi
Fax: (09) 278 4138.

Insändare måste förse med skribentens namn samt för redaktionens bruk även adress och telefonnummer. Anonyma inlägg accepteras endast i undantagsfall.

Standardlängden för de kortare insändarna är 1 200 tecken. Redaktionen förbehåller sig rätten att förkorta insändarna. Insänd text returneras inte.

Radbytet är en längre insändartext med bildbyline som rymmer 2 000 tecken. Vill du skriva ett Radbyte bör du kontakta redaktionen på förhand.

FLYTTAT HEM

"Today he's gone home."

Barack Obama
om Nelson Mandela

FÖRLÅTELSE EKMAN

Förlåtelsens svåra konst

Förlåtelse är en svår konst som kräver livslång och medveten träning.

När Ulf Ekman i sin färsk memoardel i klara ordalag ber de människor som på olika sätt for illa under Livets ords storm-

und-drang-period under 1980-talet om förlåtelse finns ingen annan möjlighet än att ta honom på allvar. Andra förhållningssätt är i ett kristet perspektiv orimliga.

Elisabeth Sandlund
på ledarplats i Dagen

DOMKYRKAN i Helsingfors är välbekant för Anni-Mari Perkkiö. Hennes son sjunger i gosskören Cantores Minores som ofta övar och uppträder i kyrkan.

”Kommer du ihåg vad du gjorde på advent?”
”Nä, det är en enda stor lucka!”

Hemma i domkyrkan

FRITID. Barnens hobbyer blir ofta också föräldrarnas hobbyer. Anni-Mari Perkkiö är aktiv i stödföreningen för gosskören Cantores Minores.

TEXT OCH FOTO:
CHRISTA MICKELSSON

Om en timme ska gosskören Cantores Minores hålla sin traditionsenliga adventskonserter och i Helsingfors domkyrka pågår de sista förberedelserna. **Emil Perkkiö** är 13 år och sjunger för sjätte året i A-kören. I dag är det hans mammas, **Anni-Mari Perkkiös** uppgift att bara njuta av musiken under konserten. Men i vanliga fall, i samband med övningar och konserter, står hon ofta i köket i domkyrkans krypta tillsammans med andra föräldrar i stödföreningen och förbereder ett varmt mål mat eller mellanmål åt pojkarna i kören.

– Det är alldeles avgörande för pojkarna att de får äta ordentligt. De sjunger krävande verk och behöver orka koncentrera sig. Alternativet är att de går på restaurang och äter, men det skulle genast synas i terminsavgiften och bli dyrt för föräldrarna. Det handlar om att minimera kostnaderna, föräldrarnas arbetsinsats kostar ingenting för kören.

Intensivt program
Under det senaste halvåret har Anni-Mari Perkkiö varit mycket aktiv i körens stödförening. Cantores Minores är Finlands äldsta och mest framgångsrika gosskör. De övar tre till fyra gånger i veckan och under till exempel december månad sjunger de på konserter eller uppträder flera gånger i veckan.

– Det är tidskrävande och binder tid att ställa upp för kören, men jag upplever ändå att det ger mer än det tar. Vi har en fin gemenskap i stödföreningen men det kanske allra viktigaste för mig är att jag får vara närvarande i min egen sons hobby. Jag märker också att Emil uppskattar det, även om det inte är så lätt för en kille i tonåren att uttrycka sin uppskattning. Men det märks att han tycker att det är fint att just hans mamma

EMIL PERKKIÖ sjunger i första alten. I gosskörer delas pojk-rösterna in i sopran och alt.

är med.

Anni-Mari Perkkiö är VD för ett företag hon själv grundat och kan själv bestämma över sin tid. Flexibiliteten i arbetslivet gör att hon har möjlighet att satsa på kören under den här perioden i sitt liv.

– Som företagare är jag också van med projekthantering. För mig är det ingen övermäktig sak att till exempel organisera utspisning för en stor grupp människor. Ibland har det handlat om flera hundra tonåringar som ska få mat, som när kören har besök av vänner från andra länder.

Men några egna hobbyer hinner Anni-Mari Perkkiö

inte med, förutom lite jogging och slalomresor med familjen då och då.

– Jag har nog fått konstatera att mina barns hobbyer också är mina egna hobbyer. Jag försöker hinna motionera, men några andra regelbundna fritidssysselsättningar har jag inte.

Inga kvällar vid ratten

Anni-Mari Perkkiö och hennes man har fyra barn som alla behöver sina föräldrars uppmärksamhet och engagemang.

– Lyckligtvis bor vi bara 500 meter från domkyrkan. Det är läget som gör att det över huvud taget är möjligt att våra barn har så tidskrävande hobbyer. Mina vardagskvällar går inte åt till att sitta vid ratten, det skulle inte fungera.

– De mest krävande åren var då barnen var för små för att själva ta sig till sina sysselsättningar. Men redan i åttaårsåldern kunde de själva promenera till sina övningar, träningar och lektioner.

Emil Perkkiö, som ännu sjunger i pojkröststämman första alten, fick förra året en ansvarsuppgift inom sin stämma.

– Det var egentligen så att han hade bestämt sig för att sluta sjunga. För många pojkar känns det jobbigt just i 11–12-årsåldern. Så vi beslöt tillsammans att det är okej att han slutar vid terminens slut. Men **Hannu Norjanen** som dirigerar kören gjorde då ett pedagogiskt smart drag. I stället för att då ge Emil mindre ansvar gav han honom mera ansvar. Plötsligt ville han inte alls sluta, utan fick ett förnyat intresse. Nu tycker han att det känns jätteviktigt att vara med på varje konsert.

Emil har inte bara det krävande körintresset som hobby. Han simmar också tre gånger i veckan.

– Han vill ha det så. Jag är själv av den åsikten att barn också behöver tid att bara vara. Men Emil tycker om sina hobbyer och han hinner också umgås fritt med sina skolkompisar. Jag tycker att det är ett större problem att unga hänger framför datorn i timtal varje dag. Den biten hinner Emil inte med.

Jul i Helsingfors
Sonens hobby styr på sätt och vis hela familjens fritid och lov. På julaftonsförmiddagen sjunger Cantores Minores på sjukhuset i Mejlans och den 25:e december ordnas den traditionsenliga juldagskonserten i domkyrkan.

– Det betyder i praktiken att resten av familjen också behöver vara i Helsingfors under julhelgen. Något år har vi rest bort, men åren framöver ser vi ut att fira i stan.

Emils engagemang i Cantores Minores verkar inte störa syskonen nämnvärt. Hans lillebror **August**, som är tre år, har berättat att han också vill börja sjunga i "Canttis", som de kallar kören.

– Jag kommer antagligen att anmäla honom till körens musiklekskola när han blir tillräckligt gammal, säger Anni-Mari Perkkiö.